Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ оқшоми

ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ ШАҲАР РЎЗНОМАСИ

Рўзнома 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 34 (7. 423)

1991 йил 19 февраль, сешанба

Нархи 8 тийин

ТО Бугунги кун нафаси

ЖУМҲУРИЯТИМИЗДА

◎ 18 февраль куни Тошкентда бўлиб ўтган кенгашда Ўзбекистон миллий-маданий марказларининг фаолияти билан боғлиқ вазифалар ва бу марказлар ишини такомиллаштириш чоралари муҳокама қилинди.

◎ СССР халқлари дўстлиги музейида улуғ шоир ва мутафаккир Алишер Навоийнинг шонли 550 йиллигига бағишланган катта мусиқавий байрам ўтказилди.

МАМЛАКАТИМИЗДА

◎ Келишиб олинганидек, 18 февраль куни СССР Президенти М. С. Горбачёвнинг Ироқ ташқи ишлар вазири Т. Азиз билан учрашуви бўлиб ўтди. Т. Азиз Москвага президент С. Ҳусайннинг шахсий вакили сифатида келган эди.

◎ Қозоғистон ССР Олий Кенгашининг ўз ишини туғаллаган навбатдан ташқари сессиясида республиканинг ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш учун ниҳоятда муҳим аҳамиятга эга бўлган қонунлар қабул қилинди.

◎ Бошқирдистон ССР Олий Кенгашининг Раёсати мустақиллик тўғрисидаги Декларацияга амал қилиб республика Фанлар академиясини таъсис этди.

ХОРИЖДА

◎ Жанубий Корея президенти Ро Дэ У кеча икки вазирини, битта ўз котибини, шунингдек Сеул мэрини ишдан олди. Президентнинг бу қарори мамлакатда катта шовқин-сурон билан бошланган молиявий жанжал билан боғлиқдир.

◎ Кеча Бангладешдаги бирорта рўзнома чоп этилмади. Бунинг боиси бу ерда ўтказилган 24 соатлик журналистларнинг умуммиллий иш ташлашидир.

Бугунги кун нафаси ТО

Тошкент шаҳар Кенгаши сессияси олдидан

МУСТАҲКАМ ҲАМКОРЛИКДА ИШЛАЙЛИК

ИЛГАРИ хабар қилинганидек, халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгашининг V сессияси бошқа масалалар билан бир қаторда Тошкент шаҳар ижроқўмининг ўтган йилги иши ҳақидаги ҳисоботни тинглайди ва муҳокама қилади. Ушбу масаланинг оддий эмаслиги, кўпқиррали эканлиги, унинг муҳокамаси ҳам осойишта, бир текисда ўтмаслиги тушунарли. Депутатлар сессия ишига пухта тайёрланган ҳолда, муайян даражадаги зарур ахборотлар билан келишлари учун Тошкент шаҳар Кенгаши раёсатининг қарори билан ҳозир депутатларнинг, депутатлар доимий комиссиялари аъзоларининг Тошкент шаҳар ижроқўми хизматлари, бўлим ва бошқармалари раҳбарлари билан учрашувлари ўтказилмоқда. Бу сессияни юксак самарадорлик билан ўтказиш имконини беради.

Уй-жой-коммунал хўжалиги ва ёқилғи-энергетика таъминоти бўйича, қонунийлик ва ҳуқуқ-тартибот бўйича, транспорт, алоқа, йўл хўжалиги ва ахборот бўйича, қурилиш ва архитектура бўйича, Кенгашлар, уларнинг ижроия органлари иши ва Тошкент шаҳрида бошқарувни ташкил этишни такомиллаштириш бўйича депутатлар доимий комиссияларининг аъзолари фаолияти Тошкент шаҳар ижроқўми раисининг ўринбосарлари Л. А. Костин ва С. И. Парфенов тасарруфидаги хизматлар ва бошқармаларнинг раҳбарлари билан учрашув пайтида таҳлил этилди. Учрашувда шаҳар уй-жой фондининг аҳволи, турар жойларни таъмирлаш, мактаблар қурилиши, пассажир транспорти, телефон алоқаси, кўчаларни ёритиш, шаҳарликларни иссиқлик билан таъминлаш муаммолари, ҳуқуқ-тартиботни муҳофаза қилиш масалалари суҳбат мавзуи бўлди. Йиғилганлар ҳузурида Тошкент шаҳар ижроқўми уй-жой хўжалиги ва энергетика бўлимининг мудири Х. Т. Зуфаров, капитал қурилиши Бош бошқармасининг бошлиғи О. Р. Карапетов, «Водоканал» трестининг бошқарувчиси З. Т. Солихўжаев, Тошкент шаҳар телефон алоқаси ва радиолаштириш ишлаб чиқариш бирлашмасининг бошлиғи П. Х. Умаров, шаҳар ижроқўми саноат, транспорт ва алоқа бўлимининг бош муҳандиси А. И. Грищенко, Ички ишлар бошқармасининг бошлиғи Ж. Ю. Камолхўжаев сўзга чиқдилар ва уларнинг саволларига жавоб бердилар. Уларнинг ҳар бири қўл остида катта ва мураккаб «хўжалик» бўлиб, уларда муаммолар ва қийинчиликлар тўлиб-тошиб ётибди. Ўз сайловчиларининг иродасини баён этган депутатлар ана шу хизматлар ишидаги катта-катта етишмовчиликлар ва хатолар ҳақида гапиришди. Аммо ана шу хато ва камчиликларни мазкур хизматлар ходимларининг сусткашлиги ва тошбағирлиги билан изоҳлаб бўлмайди. Шу билан бирга уларга объектив моддий қийинчиликлар, аввалги иқтисодий алоқалардаги узилишлар ҳам баҳона бўла олмайди.

Учрашувлар давомида ҳам шаҳар, ҳам районларнинг ижроия органлари, уларнинг хизматлари депутатлар билан мустаҳкам ҳамкорликда ишлашлари, ўз фаолиятлари ҳақида депутатларни мунтазам хабардор қилиб туришлари лозимлиги таъкидланди. Ўз навбатида шаҳар Кенгашининг депутатлари ҳам кимларгадир ишониб қолмасликлари, ўз сайловчиларининг илтимослари қандай бажарилаётганини қатъият билан мутазам назорат қилишлари лозим. Депутатлардан бири таъкидлаганидек, ўзаро гина-кудурат эмас, ижроия ва идора органларининг бирлашган куч-ғайратигина кутилган натижаларга олиб келиши мумкин.

Яна бир нарсани таъкидламоқчи эдик. Бундай учрашувлар шунинг учун фойдали ва зарурки, улар депутатларни хабардор қилишдан ташқари, депутатлар билан ижроқўм ҳамда ижроқўм хизматларининг ходимлари бир-бирларини яхшироқ билиб олишларига имкон беради. Сабаби, мавҳум «мансабдор шахс» билан эмас, муайян инсон билан бирга иш олиб борилганда кўп нарсага эришиш мумкин.

И. АЛИМОВА.

Анъаналар—халқ мулки

«НАВРЎЗ»ГА ПЕШВОЗ ЧИҚАЙЛИК, АЗИЗЛАР!

ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ШАҲАР КЕНГАШИ МАҲАЛЛА ВА УЙ ҚЎМИТАЛАРИ БИЛАН ИШЛАШ ДОИМИЙ КОМИССИЯСИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР МАҲАЛЛАЛАР ИШИНИ МУВОФИҚЛАШТИРИШ КЕНГАШИНИНГ БАРЧА ТОШКЕНТЛИКЛАРГА

МУРОЖААТИ

ҲАМЮРТЛАР, ҳали ҳамал кириб келмасданоқ «НАВРЎЗИ ОЛАМ»ни дил интиқлик билан кутаяпти. Ҳамма бир жон, бир тан бўлиб Наврўзни қаршилашга ҳозирлик кўрмоқда. Бунинг боиси бор, албатта. Жумҳуриятимиз Президентининг диёримизда «Наврўз»ни умумхалқ байрами сифатида бу йил янада кенгроқ нишонлашга тайёргарлик кўриш ва ўтказиш ҳақидаги Фармони барчамизни ниҳоятда мамнун этди. Ҳа, Наврўз умумбашарий қадриятларимизни камол топтиришда, кишиларимизда ўз-ўзига ишонч руҳини, миллий ғурурни мустаҳкамлашда, халқлар ўртасидаги дўстлик ва ҳамжиҳатликни камол топтиришда ўзига хос қадимий анъана, баҳорнинг энг нафосатли байрамидир.

Биз халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгашининг маҳалла ва уй қўмиталари билан ишлаш доимий комиссияси ҳамда шаҳар маҳаллалар ишини мувофиқлаштириш Кенгаши сиз, азизларга мурожаат қилиб, «Наврўз» байрамини юксак кўтаринкилик руҳида ўтказиш учун жиддий тайёргарлик кўришга чақирамиз ва уни халқимизнинг умрбоқийликка бўлган интилишларини рўёбга чиқаришга хизмат қиладиган энг қадимий удумимиз сифатида кенг нишонлашга даъват этамиз.

Азиз маҳалладошлар! Байрам баҳона бўлсину, ҳар бир фуқаро ўзини иззат-икромда деб билсин. Катталар кичикларга мурувватли бўлсин, кичиклар эса катталар ҳурматини жойига қўйсин. Ҳозирги давр шафқат ва меҳр-оқибат уруғларини муштоқ дилларга жо қилишни тақозо этмоқда. Ҳар биримиз мурувватни, инсоф ва диёнатни ўзимиздан асло дариғ тутмайлик. Валенеъмат ва мукаррам ота-оналаримизни, қариндош-уруғларимиз, ёру биродарларимизни Наврўз билан муборакбод этиб кўнгилларини олайлик. Меҳр-эътиборга муҳтож одамларга юксак инсоний салоҳиятда бўлайлик.

Президентимиз Фармонида таъкидланганидек, инсон қадриятини улуғлаш, маданий ва тарихий анъаналарни давом эттириш ҳамда ривожлантириш, асрлар давомида шаклланган урф-одатларимиз ва удумларимизни эъзозлашга «Наврўз» байрами битмас-туганмас маънавий озуқа беришига ишонамиз.

Буюк бобомиз Алишер Навоий таваллудининг 550 йиллигини умумбашар аҳли нишонлайдиган йилда «Наврўз» мўл-кўлчиликнинг, фаровонликнинг, тўкин-сочинликнинг рамзи бўлиб қолиши учун ҳаммамиз аҳиллик, якдиллик, ҳамда улуғ ният билан олтиннамо тупроғимизга ниҳоллар экайлик, умидбахш барака уруғларини қадайлик...

Ҳадемай она табиат уйғонади. Эрка келинчак — кўклам ўз сепини олам сатҳига ёя бошлайди. Мовий осмон узра баҳор жарчилари турналар учиб ўтади. Қуёшнинг меҳр ила соча бошлаган ҳаётбахш нурларига кўмилиб катта умидлар, орзулар билан юртимизга наврўзи олам кириб келаяпти.

Азиз дўстлар, ҳаммангизни «Наврўз»га пухта тайёргарлик кўришга даъват этамиз. Ҳар бир хонадон, кўча маҳалла, район, даҳа ва мавзеларимизни обод ҳамда кўркам қилиб халқимизнинг севимли байрамини шоду ҳуррамлик билан кутиб олайлик!

«Наврўз» муз юракларни илитсин, ишчига шижоат, деҳқонга куч-қувват, ижодкорга жўшқин илҳом бахш этсин, қўшиқларимиз тинчлик рамзи кабутарлар қанотида парвоз этсин. Мўъжазгина ҳайриляримизга эзгу ҳисларимизни, меҳримизни, мурувватимизни қўшиб инъом этайликки, дардманд диллар яйрасин, завқлансин!

Эй, умри азиз одамлар, шодлик ва бахт элчиси «Наврўз» келаяпти!

◎ **СУРАТЛАРДА:** ўтган йилги «Наврўз» қувончларидан лавҳалар; умумхалқ байрами кунларида шаҳримиз ораста қилиниб, кўплаб дарахтлар ўтқазилади.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Кенгашининг ҚАРОРИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ДАВЛАТ РАМЗЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Мустақиллик тўғрисидаги Декларацияга амал қилиб, Ўзбекистон ССР Олий Кенгаши **қарор қилади:**

1. Ўн иккинчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Кенгашининг иккинчи сессиясида тузилган Ўзбекистон ССР Конституцияси (Асосий Қонуни)нинг янги лойиҳасини тайёрловчи комиссияга Ўзбекистон ССРнинг янги Давлат байроғи, Герби ва Мадҳиясига доир таклифлар ҳамда улар тўғрисида низомлар тайёрлаш топширилсин. Комиссия республика жамоатчилиги ва депутатларининг фикрларига кенг таяниб иш кўрсин.

2. Байроқ, Герб ва Мадҳия тўғрисида тайёрланган таклифлар матбуотда эълон қилиниб, халқ муҳокамаси уюштирилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Кенгашининг Раиси **М. ИБРОҲИМОВ.**

Тошкент шаҳри,
1991 йил 15 февраль.

Янгиликлар — Воқеалар — Хушхабарлар

ИСТЕЪДОДЛАР ПАРВОЗИ

СОВЕТ БОЛАЛАР ЖАМҒАРМАСИ ЎЗБЕКИСТОН БЎЛИМИ ҲУЗУРИДА ЁШ ИСТЕЪДОДЛАРНИНГ БИР НЕЧА ИЖОДИЙ ГУРУҲЛАРИ ФАОЛИЯТ КЎРСАТМОҚДА. БОЛАЛАР МУСИҚА - ФОЛЬКЛОР ТЕАТРИ ҲАМ ЎЗ ТОМОШАБИНЛАРИГА ТАНИЛИБ ҚОЛДИ.

«Томоша» деб аталган мазкур театр қатор йирик профессионал санъаткорлар оталиғида янги-янги спектаклларни саҳнага олиб чиқмоқда. Шу ўринда севимли «Ялла» дастаси жамоасининг яқиндан бераётган амалий ёрдамини алоҳида кўрсатиб ўтиш жоиздир.

Мусиқа-фольклор театри тайёрлаган «Шарқ бозори» постановкасининг саҳна юзини кўришида ҳам «Ялла»чилар жонбозлик кўрсатдилар. Айниқса, дастанинг бадиий раҳбари Ўзбекистон ССР халқ артисти Ф. Зокиров берган ёрдамдан «Томоша» жамоаси беҳад мамнун бўлди.

Шарқона миллий руҳ уфуриб турган мазкур спектаклда томошабинда завқ-шавқ уйғотадиган кўпгина қувноқ саҳналар бор. Бунда таниқли рассом Г. Брим, ширкатчилар шаҳар кенгаши ва унинг раҳбари М. Абдуллажонов ҳамда бошқа ижодкорларнинг хизматлари катта бўлди.

Муваффақиятли постановка қилинган «Шарқ бозори» спектакли яқинда Москвада «Болалар фаолият кўрсатаётган театр» шиори остида ўтган халқаро фестиваль дастурига киритилди. Бу жиддий синов ёш истеъдодларга ижодий қувонч бахш этиб, навбатдаги парвоз учун кенг йўл очиб берди.

С. ОБИДОВА.

УНУМДОРЛИК ОШДИ

ШАҲРИМИЗДАГИ БОШҚА КОРХОНАЛАР ҚАТОРИ БИЗНИНГ 2-ПОЙАБЗАЛ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАМИЗДА ҲАМ ЖУДА КЎП ЎЗГАРИШЛАР БЎЛИБ ТУРИБДИ.

Ишлаб чиқаришдаги муҳим воқеа кейинги вақтда ускуналарни алмаштиришда кўзга ташланади.

1990 йил корхонамиз мутасаддилари Италиянинг саноат корхоналардан иш унумдорлигини ва сифатини оширадиган, қўл меҳнатини камайтирадиган «Бомбелли» деган ажойиб дастгоҳни олиб келишди. Бу дастгоҳ ҳамма томонлама қулай, кўриниши жиҳатидан ҳам ихчам.

Янги ускунада янгича моделда маҳсулот ишлаб чиқаряпмиз, яъни аёлларнинг баланд пошнали пойабзалларини тайёрлаяпмиз. Ишлаб чиқарилган бу маҳсулот ўта харидоргирлиги билан кўпчиликка маъқул келмоқда. Ҳозир бир кунда шундай аёллар туфлисидан 200 жуфти савдога чиқарилмоқда.

Р. АБДУЛАХАТОВ,
2-пойабзал бирлашмаси 6-цехи бошлиғи.

БЕЛГИЛАНГАН РЕЖАГА КЎРА

ТУРМУШИМИЗДА УЧРАЁТГАН КЎПЛАБ ҚИЙИНЧИЛИКЛАРНИ ҲАЛ ҚИЛИШДА КЕНГАШЛАРНИНГ РОЛИ ТОБОРА ОШИБ БОРАЁТГАНИ СИР ЭМАС.

Чилонзор ноҳияси ижроия қўмитаси қошида депутатлар клуби тузишга киришилгани фикримизнинг ёрқин далилидир.

Етти кишидан иборат клуб аъзолари белгиланган режага кўра оилаларда турмуш маданиятини ошириш, ёшлар таълим-тарбиясини ўз оталиғига олиш каби муҳим вазифалар билан шуғулланишади. Агар кўзланган мақсадга эришилса муайян вақтдан сўнг корхона, ташкилот ва муассасаларда ҳам ана шундай клублар ташкил этиш мўлжалланмоқда.

С. ШОДИЕВ.

АМЕРИКАДАН «ИЛҲОМ»ГА ТАКЛИФ

«ИЛҲОМ» ТЕАТР-СТУДИЯСИ ЎЗ СПЕКТАКЛЛАРИ БИЛАН ЧЕТ ЭЛДА ҲАМ ТАНИЛИБ ҚОЛДИ. АКТЕРЛАРНИНГ ТОШКЕНТ БИЛАН БИРОДАРЛАШГАН СИЭТЛ ШАҲРИГА ҚИЛГАН ИЖОДИЙ САФАРИ ҲАМ САМАРАЛИ БЎЛДИ.

Шунингдек Флоридадаги ижодий учрашувлар илҳомчиларни янги асарларни кўпроқ саҳналаштиришга ундади.

Висконсин штати Милуоки шаҳридаги «Перформинг арт-центр» драма театри жамоаси билан ҳам яқин алоқа боғланди. Ана шу келишувга биноан ушбу театрнинг бадиий раҳбари таниқли ижодкор Р. Гудмэн Тошкентга таклиф этилди.

Кўплаб қизиқарли асарларни саҳнага олиб чиққан бу кўзга кўринган режиссёр «Илҳом» театр-студиясида бўлиб, ижодий жамоа билан янги спектаклни саҳнага қўйишга киришади.

Е. ОДИЛОВА.

Меҳнат жамоаларида

РАҲМАТ ДЕСА АРЗИЙДИ

БУНДАН уч йил муқаддам СССР 50 йиллиги номидаги «Тошкент трактор заводи» иш юритишнинг ягона усули — хўжалик ҳисобига ўтиб ишлай бошлаганди. Ўтган вақт ичида бу усул ишлаб чиқаришда ўзининг бир қатор афзалликларини кўрсатди. Жумладан, ҳар бир ишчи ўз меҳнатидан манфаатдор бўлди. Ишга нисбатан масъулият ҳисси ортди. Ниҳоят корхона ўзининг 18 ҳамда 20-цехларини жамоа пудратига ўтказди. Натижада бу жамоаларда меҳнат унумдорлиги ошди. Моддий манфаатдорлик ўсди.

Биз ижара пудрати усулида ишлаётган 20-цех фаолияти билан яқиндан танишиш мақсадида бўлим биноси томон юрдик. Бу цехда трактор ишлаб чиқаришда ишлатиладиган темир тунукалардан қолиплар ишлаб чиқарилар экан.

Ишчиларнинг қўли-қўлига тегмайди. Улар ўзларида мустақилликни тўла сезган ҳолда ишлашмоқда. Бозор иқтисодиётига ўтишнинг асоси бўлган бу усул ҳақида тўлароқ маълумот олиш учун цех мутасаддиларининг қаердалиги билан қизиқдик.

— Ижара пудратининг афзал томонлари шунда эканки, ишлаб топилган даромад ҳар бир ишчи ва хизматчининг шахсий меҳнат иштирокига қараб тўланаркан, — дейишди ишчилар. Бир сўз билан айтганда, даромад қанча кўп бўлса, шунча кўп ҳақ олинаркан.

— Мен, аслида бригада бошлиғи бўлиб меҳнат қиламан, — дейди биз билан суҳбатда С. Харенко. — Ҳозир меҳнат таътилига кетган Н. Нестеров ўрнига вақтинчалик участка бошлиғи вазифасини бажариб турибман. Участка тўғрисида бирор нарса айтиш жўяли бўлмас. Аммо ўз бригадамга келсак, жамоамиз аъзолари ўтган йили фидокорона меҳнат қилиб, олдиларига олган режаларни шараф билан уддалашди. Лекин шу ўринда бутун цех миқёсида бизни қийнаб қўйган долзарб муаммоларни ҳам таъкидлаб ўтсам. Гап шундаки, бизнинг асосий хом ашёмизни металл ташкил этади. Аммо ўтган йил охирида шу хом ашё таъминотида катта етишмовчиликлар, узилишлар рўй берди. Бу эса ўз навбатида иш суръатига жиддий таъсир кўрсатди.

Бу йил ҳам шу металл маҳсулотларини ўз вақтида ололмаяпмиз. Бизга бу борада биринчи навбатда «Запорожсталь» панд беряпти. Мана, янги йилнинг ҳам бир ойи ўтиб кетганлигига қарамасдан, улардан бир грамм ҳам хом ашё ололганимиз йўқ. Цехимиз вақтида хом ашё билан таъминланиб турилса, иш самарадорлиги ва сифати бундан ҳам юқори бўлур эди.

— Мен илгари шу корхонанинг 33-цехида ишлардим, — суҳбатга қўшилди ишчи И. Одилбеков. — Лекин у ердаги ойлик маошим мени умуман қаноатлантирмасди. Ҳар ойда олган ойлигим зўрға 150 сўмни ташкил этарди. 20-цехдаги ўртоқларга маслаҳат солдим. Улар шу ерга таклиф этишди. Мана шунга ҳам бир неча ой ўтиб кетибди. Айни пайтда мен бу цехда қолипловчи бўлиб ишлаяпман.

Қабул қилган қароримдан ҳеч ачинмайман. Чунки, ҳозир 450—500 сўм атрофида ойлик маош оляпман. Албатта, бу ерда бурунги жойга нисбатан анча кўп жисмоний меҳнат талаб этилади. Бироқ қилган меҳнатингга яраша ҳақ олгандан кейин, ишлаганга нима етсин. Бизда баъзи бир тажрибали ишчиларимиз бор. Улар ойига 700—800 атрофида пул олишади. Лекин бу малакали ишчилар шунга яраша меҳнат қилишади. Ахир, халқимиз «Меҳнатдан келса бойлик, турмуш бўлар чиройлик» деб бежиз айтишмаган-ку.

Ҳа, янги, истиқболли меҳнат шароитида ҳормай-толмай меҳнат қилаётган, юзага келган қийинчиликларни муваффақиятли енгаётган юқоридаги жамоанинг азамат ишчиларига тасанно айтгимиз келади. Ижаранинг қатор афзалликлари билан бирга унинг ўзига яраша муаммолари ҳам йўқ эмас. Мамлакатимизнинг бозор иқтисодиёти шароитида бу табиий ҳол, албатта. Аммо, Тошкент тракторсозларининг шу муаммоларга бардош бериб, деҳқонларимизнинг оғирини енгил қилаётган ишчиларнинг фидокорона меҳнатига раҳмат деса арзийди.

Н. ҲАМРОЕВ.

Об-ҳаво ва саломатлик

19 ФЕВРАЛДАН 24 ФЕВРАЛГАЧА

Ўзбекистон об-ҳавони ўрганиш марказидан олинган маълумотларга қараганда, ҳафтанинг биринчи ярмида ҳавонинг қуруқ келиши, ёғингарчиликнинг бўлмаслиги кутилади. Шарқдан секундига 7—12 метрда эсган шамолнинг тезлиги жойларда 17—22 метргача етиши мумкин. Ҳарорат марказий вилоятларда кечалари 2—7, кундузлари 15—20 даражагача кўтарилади. Жанубда кечалари 4—9, кундузлари 18—23 даража иссиқ бўлади. Қорақалпоғистон АССР, Хоразм ҳамда Бухоро вилоятларининг шимолида кечалари 3 даража совуқ билан 2 даража иссиқ атрофида бўлади. Кундузлари эса ҳарорат 8—10 даражага етади. Ҳафтанинг иккинчи ярмида ҳавода булут кўпайиши, жойларда ёғингарчилик бўлиши мумкин. Кундузлари ҳарорат 6—10 даражага пасаяди. Ўртача ҳафталик ҳарорат меъёридан юқорироқ бўлади.

* * *

Семашко номидаги саломатликни тиклаш ва тиббий даволаш илмгоҳидан олинган шарҳга кўра, об-ҳаводаги бундай ўзгаришлар ўпка ва нафас олиш йўллари хасталанган, камқон, юрак ишемик касалига чалинган беморларга ижобий таъсир кўрсатиши мумкин. Боиси, ҳароратнинг кўтарилиши билан бундай кишилар ўзларини бирмунча яхши ҳис этадилар. Юрак уриш маромини барқарорлашиб, қон босими пасайиши мумкин. Шунинг учун бундай кезларда очиқ ҳавода кўпроқ сайр этиш мақсадга мувофиқ. Ҳафтанинг иккинчи ярмидан бошлаб ҳароратнинг пасайиши беморларга салбий таъсир кўрсатади. Бинобарин, шифокор назоратида тетиклаштирувчи, оғриқ қолдирувчи ва тинчлантирувчи дори-дармонлардан фойдаланиш тавсия этилади.

Тошкент асбобсозлик заводида кўплаб меҳнат илғорлари ишлашади. Шулардан бири сиз юқорида суратда кўриб турган Зуҳра Алиевадир. У мана 15 йилдирки, шу корхонада самарали меҳнат қилиб келмоқда.

* * *

Қарийб 40 йилдан бери шу корхонада ишлаб келаётган меҳнат кексаси Ҳайдар ака Бектемиров ҳамиша ўзига топширилган режаларни ошиғи билан адо этиб, ёшларга ўрнак бўлмоқда.

Т. Каримов суратлари.

Нон—бебаҳо бойлигимиз

ҚУЁШ МАДҲИЯСИ КАБИ УЛУҒ

Ҳар куни ул нону суви
олур эрди,
Нонни бир гўша ичра
солур эрди,
Кесмиш эрди оёғлардан
банд,
Нон иси бирла бор эди
хурсанд.

А. НАВОИЙ.

Дунёда ҳеч бир нарсага тенглашмайдиган уч неъмат бор:

Биринчиси оби ҳаёт—зилол сув.

Иккинчиси инсонга қувват—она сути,

Учинчиси жон малҳами — нон!

Сув бўлмаса — ҳаёт, она сути бўлмаса — тириклик, нон бўлмаса — фароғат йўқ! Инсоният нонни жами таомлардан устун қўйган, ҳатто кўпгина халқлар нонни қуёш ва олтинга таққослашган. Шунинг учун ҳам нон ёпилаётганда гардиш шаклида ясалиб, ўртасига чакич урилган. Нон сероблиги эл-юртнинг фаровонлиги ва тўқлигидан далолат беради. Нон пайдо бўлгандан буён 16 минг йилдан зиёдроқ даврда у ҳеч қачон ҳозиргидек тўкин-сочин ва арзон бўлмаган.

Ота-боболаримиз нонни доимо эъзозлаб келишган, бир бурда нон ёки ушоғи ерда ётса, уни олиб ҳурмат билан кўзга суртганлар. Илгарилари отахонлар чойхоналарда, маҳаллаларда, нон азизлиги ҳақида ривоятлар, насиҳатлар қилишарди. Лекин кейинги пайтларда қарияларимизнинг, мўйсафид кишиларнинг бу борадаги куюнчакликлари жойларда бир оз сусайди.

Нон ҳақида гапириш қийин. Улуғ Ватан уруши йилларида ҳам совет халқи нон учун кўп жабр тортган. Жасур кишиларимиз Ватан озодлиги йўлида душман ўқидан ҳалок бўлган, очликдан тинкаси қуриганлари ҳам бўлган.

Аммо бизнинг фаровон ҳаётимизда бунга бефарқ қарайдиган кимсалар ҳам топилиб туради. Ҳозирги кунда муқаддас ва энг азиз бўлган бу неъмат жуда кўп жойларда поймол қилинмоқда. Шаҳримизнинг қайси бир жойига борманг, автобус бекатларидами, ётоқхоналардами, вокзаллардами, энг ачинарлиси ахлатхоналарга ташланган нонларни кўриб, дилдан куюнасан, холос.

Бола бошидан, ниҳол ёшидан, дейди доно халқимиз. Шундай пайтларда ҳамма нарсага ёшликдан ўргатиш керак, деган ўй хаёлингга келади. Шу боисдан мактабларда, боғчаларда, болаларга нон тўғрисида, унинг нон бўлиб дастурхонимизга етиб келгунига қадар бўлган машаққатлар ҳақида, нон доимо эъзозланиши ҳақида тушунчалар бериб боришимиз керак. Улар «Нонни эъзозланг», «Нон — бу ризқу-рўзимиз» деган мавзуда қизиқарли мунозаралар, нон ҳақида буюк алломаларнинг фикрларини яна бир ёдга олишса мақсадга мувофиқ бўлур эди.

Нонга ҳурмат — элга ҳурмат, деган нақл бор. Деҳқон пешона тери ва қалб нури билан етиштирган нонни авайлаш ҳар биримизнинг виждоний ишимиз эканини доимо ёдимизда тутишимиз даркор.

Биз ҳар куни бу азиз неъматга дастурхонимиз тўридан жой берамиз. Уни севиб тановул қиламиз. Нонда қуёшнинг жамоли, инсон боласининг камоли, тирикликнинг сокин ва улуғвор тимсоли бор!

Нон мадҳияси — Қуёш мадҳияси каби улуғ. Ким уни азиз деб билса, нон доим унинг йўлдоши бўлсин, бахт-саодат ҳамиша унга ёр бўлсин.

Насиба АБДУЛЛАЕВА.

Янги рукн: «Раҳбарлик санъати»

Раҳбар... Бу сўзнинг замирида олам-олам маъно бор, Зеро, раҳбар ҳам бир падардир, ўзгаларга йўл кўрсатувчи, йўл бошловчидир.

Бугунги кун раҳбари қандай бўлмоғи лозим? Қайта қуриш даврида раҳбарнинг ўрни қандай? У қандай фазилатларга эга бўлмоғи керак?

Рўзномамиз юзини кўраётган бугунги янги рукн остида очерк ва мақолалар бериб боришни режалаштирдик. Шу мақолалардан Сиз, азиз муштарийлар раҳбарлик ҳам бир санъат эканлигига ишонч ҳосил қиласиз, деган умиддамиз.

«...АГАР БИРОВНИНГ СЕНГА ҲОЖАТИ ТУШИБ БОШ ЭГИБ КЕЛСА, ДУШМАНИНГ БЎЛСА ҲАМ УНИНГ УЗРИНИ ҚАБУЛ ҚИЛИБ, ҲОЖАТИНИ ЧИҚАРГИЛ; АГАРДА БИРОВДАН ЯХШИЛИК КУТАР ЭКАНСАН, УНГА СЕН ҲАМ ЯХШИЛИК ҚИЛ...»

Аҳмад ДОНИШ.

ЭЗГУЛИК УЧУН ТУҒИЛГАН

(ХАЛҚ ДЕПУТАТИ ЭРКИН ШАЙХОВ ФАОЛИЯТИГА ЧИЗГИЛАР)

Э. Т. Шайхов 1927 йилда Тошкент шаҳрида хизматчи оиласида туғилган. 1944 йилда Тошкент қишлоқ хўжалиги илмгоҳига ўқишга кириб, уни 1948 йилда тугаллаган.

Э. Т. Шайхов 1947 йилдан КПСС аъзоси, 1954 йилда партия ишига ўтади. Ўзбекистон КП Тошкент обкомида бўлим мудири ўринбосари, Бўка район партия комитетининг иккинчи ва биринчи котиби, Тошкент обкомининг котиби бўлиб ишлайди. 1962 йилда Тошкент вилоят ижроия комитетининг раислигига сайланади. 1971—1975 йилларда Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалиги вазири бўлиб ишлади. 1975 йилнинг апрель ойидан Тошкент қишлоқ хўжалиги илмгоҳининг ректори, 70 дан ортиқ илмий ишлар муаллифи, профессор. Халқ хўжалигини ривожлантиришдаги катта хизматлари учун Ленин, Октябрь революцияси, икки марта Меҳнат Қизил Байроқ орденлари, медаллар, Ўзбекистон ССР Олий Кенгаши Раёсати Фахрий ёрлиқлари билан тақдирланган.

ГАРЧИ ота-боболаримиз яшаган замонда бугунги кундагидек халқ ноиблари бўлмасада, ҳар бир киши қўлидан келганича ўз халқига, юртига эзгулик бахш этган. Чунки эл-юрт учун фидойилик қилиш яхшиликларнинг гултожи ҳисобланган. Зеро, Абулқосим Фирдавсий: «Бинодар, бу дунё ҳеч кимга қолмас, қолур яхши номинг жаҳонда, шу бас», — деганларида Инсон деган буюк зотнинг тили ва дилидаги эзгу ниятни изҳор этган эдилар.

Йиллар ўтди, замона ўзгарди, одамлар ўзгарди... Лекин боболаримиз куйлаган фидойилар йўқ бўлиб кетгани йўқ... Улар орамизда, эл, халқ, юрт хизматида...

Халқ ноиби Эркин Турдиевич Шайхов фаолияти ҳақида ўйлар эканман, бир донишманднинг ўгити ёдимга тушди.

Бир киши донодан сўрабди:

— Ҳаётнинг маъноси не, яхшиликнинг хосияти недан иборат?

— Яхшилик учун инсонга беш буюк омил берилган—дебди донишманд. — Дунёга келмоқ, соғ-саломат юрмоқ, инсонпарвар одам бўлмоқ, бир оилага сарбонлик қилмоқ ва эл-юртдан раҳмат эшитмоқ. Буларнинг ҳаммаси бахт-саодатга ва яхшиликка хизмат қилғай, бўтам.

Аммо яхшилик қилиш ҳамманинг ҳам қўлидан келавермайди. Ҳар ишда муваффақият қозониш саъй-ҳаракат соясида вужудга келади, меҳнат ва машаққатсиз ҳеч бир иш юзага чиқмайди.

Эркин ака ҳам шундай инсонлардан бири. Ҳаловати йўқ, бир дақиқа унга олтиндан ҳам қиммат: элим, юртим, илмгоҳим деб тиним билмайди.

Ўша куни ҳам ҳатто беш дақиқа гаплаша олмадик. Кўкракларига орден ва нишонларни таққан, шоп мўйловли қариялар уни ўраб олишган, нималардир устида қизғин баҳслашарди.

— Биз Оржоникидзе районидаги «Коммунист» жамоа хўжалигида яшаймиз, — дерди қариялардан бири куюниб. — Жумҳуриятимиз газга бой. Аммо газ Уралга етиб борса-ю, Тошкентнинг биқинидаги бизнинг хўжаликка етиб келмаса, бу нима деган гап! Ахир қачонгача ғўзапоя, ўтин, кўмир қидирамиз, тезак ёқамиз. Қишнинг қорқировли кунлари қийналиб кетдик-ку!..

Қарияларнинг бири олиб, бири қўярди...

Эркин Турдиевич уларни обдон эшитгач, уларга вазиятни бафуржа тушунтирди ва қишлоқни газлаштириш учун бор имкониятни ишга солиб, ижобий ҳал этишга ваъда берди.

Мана шунга ҳам беш ой бўлибди. «Ваъдага вафо, — марднинг иши» деганларидек, Эркин ака газ идораларининг эшигини тинмай қоқади. Ҳартугул ишлар силжиб қолди.

Биргина ўтган йилнинг ўзида унинг қабулида 100 дан ортиқ сайловчи бўлди: 100 дан ортиқ катта-кичик илтимосномалар олинди. Айни пайтда уларнинг 60 фоизи амалга оширилмоқда. Чунончи «Лимонарий» жамоа хўжалиги комбинати ҳудудида 840 ўқувчи ўринли мактаб қурилиши ҳал этилди. Ҳозирда Тошкент вилоят ижроқўми ер ажратяпти, лойиҳа-смета ҳужжатларини тайёрлаш ишлари олиб борилаяпти. Бу йил «Салор» посёлкасини ривожлантиришнинг бош режаси ишланади. Ленин кўчаси ва Заводская маҳалла ҳудудида дўкон қурилаяпти. Талабаларнинг маршрутли автобусларда ҳақ тўлаш масаласи ҳал этилди... Эҳ-е, санайверсак, бундай хайрли ишлар жуда кўп.

Зеро, бугунги кунда халқ ноиби бўлиш, эл ишончини оқлашнинг ўзи бўлмайди. Бир амаллаб сайловлардан амал-тақал қилиб ўтиб олганлар, кўксига «Ўзбекистон ССР халқ депутати» нишонини тақиб олганлар ҳам бўлди. Лекин халқимиз «Жўжани кузда санаймиз» деб бежиз айтмайди. Ноибликнинг ҳам сарҳисоби бор. Ғалвирни сувдан кўтаришга тўғри келади. Ана ўшанда халқ ишончи нечоғлик қилинган ишларга кўра ғалвир тешигидан ўтиб кетиши ҳам, ўтиб кетмаслиги ҳам мумкин.

Шу нуқтаи назардан олиб қараганда, Ўзбекистон ССР халқ депутати Эркин Турдиевичнинг қисқа даврда халқи учун, юрти учун амалга оширган ишлари таҳсинга лойиқдир.

...Ўшанда сайловлар чинакам демократияга айланди. Номзодлар сайловчилар билан учрашувларда аввалгиларидек ҳавойи гаплардан қочиб, асосан бажариши мумкин бўлган амалий ишлар ҳақида кўпроқ гапирдилар. Бироқ ҳаракат дастури ҳавойиликка йўғрилганлар ҳам йўқ эмасди. Ҳозир орамизда шундай депутатлар борки, ўз сайловчиларини мутлақо унутиб қўйишган...

Эркин Турдиевичнинг муқобил шериги ҳам анойи эмасди. У ҳам ўзига хос ибратли меҳнат йўлини босиб ўтган, билимдон, ишчи мутахассис сифатида ўзини кўрсатган, техникавий савиясини ҳамда сиёсий билимини муттасил ошириб бораётган яхши ташкилотчи эди...

Сайловчилар ҳам унинг ҳаракат дастурини обдон «миқ» этмай эшитишди, сўнг савол-жавобларга кўчишди... Навбат Эркин Турдиевичга келганда яна ҳамма жим қолди. Ҳамманинг нигоҳидан «Қани буниси нима деркин?» деган ишорани ўқиш қийин эмасди.

— Жумҳуриятимизда, айниқса қишлоқларда ҳаёт кечириш оғирлашиб боряпти, — деди Эркин Турдиевич. — Ишчи ва хизматчининг ҳам аҳволи яхши эмас. Ишчи ва хизматчи оиласининг киши бошига ўртача даромади 101 сўм, жамоа хўжалиги аъзоси бўлган оилада 71 сўм. Бу умумиттифоқ миқёсидаги даражадан бир ярим, чоракам икки баравар оз. Даромаддаги тафовутнинг нусхи рўзғорга урмай иложи йўқ. Ҳозир жумҳуриятимиздаги меҳнаткаш оилада бир киши ҳисобига овқатланиш учун мамлакатдагига нисбатан 1,6 баравар кам, гўшт истеъмол қилиш эса икки баравар кам экан. Бундай ижтимоий тенгсизликнинг қачон, қаердан ва қандай қилиб бошланганлигини билса бўладими? Иллатнинг боши нимада?..

Залда ўтирганлар бир тўлғаниб олишди... Эркин Турдиевич бу ҳақда илгарилари ҳам кўп ўйларди. Номзоди 102-Салор сайлов мавзесидан жумҳурият халқ депутатлигига кўрсатилгандан сўнг, айниқса бу ҳақда кўпроқ бош қотирадиган бўлди. Чунки, бугунги сайловчилар билан бўлган мулоқотда юзакичилик панд бериб қўйиши ҳеч гап эмас. Ҳозир халқ ҳам кўп нарсани тушуниб тагига етиб қолди, унинг онги ўсди. Энди халқни чиройли гап билан хотиржам қилиб, қўйнига пуч ёнғоқ тўлғазиб бўлмайди. Халқ ўз ноибига суянади ва ундан талаб қилади.

— Мисолни узоқдан қидиришнинг ҳожати йўқ,— деди Эркин Турдиевич сайловчилар худди шуни кутаётгандай. Жумҳуриятдаги 12 минг 300 қишлоқ ва қишлоқ қўрғонидан 47 фоизида кундузги мактаб, 74 фоизида соғлиқни сақлаш муассасаси, 88 фоизида шифохона йўқ. Фақат 49 фоиз қишлоқ ва қўрғонларда истеъмол қиладиган ичимлик сув, 17 фоизидагина табиий газ ва 5 фоизидагина ер ости чиқинди йўли бор, холос.

Бас, энди бундай ижтимоий адолатсизликнинг пайини қирқадиган пайт келди. Қишлоқлардаги давлат ва жамоа хўжаликларининг даромадларидан керагича қисми шу даромадни яратувчиларнинг яшаш шароитларини яхшилашга ажратилмоғи лозим. Ана шунда адолат бўлади...

Сайловчилар бир-бирига маъноли қараб қўйишди, айримлари қарсак чалиб юборишди...

Эркин Турдиевич кўзойнагини қўлига олар экан яна гапида давом этди:

— Хуллас, ўртоқлар, менинг ҳаракат дастуримнинг асосини халқимизнинг турмуш маданиятини ҳамда озиқ-овқат дастурини амалга ошириш, олий таълимда туб бурилишларга эришиш масалалари ташкил этади. Бундан ташқари ҳуқуқ-тартибот ва интизомни мустаҳкамлаш, демократияни ривожлантириш, ижтимоий адолат ва социалистик қонунчилик принципларига амал қилиниши учун курашаман...

Дарвоқе, округ сайловчиларининг катта қисми Тошкент атрофидаги қишлоқ аҳли ҳисобланади. Дастурда уларнинг ҳам манфаатлари, орзу-истаклари акс этган. Ҳозирда «Лимонарий», «Коммунист», «Маданият» жамоа хўжаликларидаги бир қатор аҳоли яшайдиган қўрғончаларда депутат Эркин Турдиевичнинг саъй-ҳаракати туфайли муайян ишлар силжиб қолди. Чунончи, бу аҳоли пунктлари газлаштирилса, телефонлаштирилса, ичимлик суви билан таъминланса аҳолининг орзулари ушалади.

Бир донишманд айтгандек, бир нарсага иккинчи нарса сабаб бўлар экан, туртки бўлар экан.

Шоир Чустий айтардилар:

«Керма манманлик билан
ўрнида турган қошни,
Тегсанг жойи ўзгарар ерда
ётган тошни...»

Изоҳнинг ҳожати йўқ, менимча. Эркин ака ҳам халқ дардини туртувчи, уни амалга оширувчи чинакам халқ ноиби. Дарвоқе, унинг елкаси узра оғир тоғ босиб турибди, бу халқ дарди. У эса қилган меҳнатини миннат қилмайди, писанда қилмайди. Зеро, миннат—қилинган ишни йўққа чиқарғусидир. Аксинча у худди Фарҳод каби елкасидаги тоғни аста «кемириб» боради. Ўз меҳнати нишонасини кўрганда болалардек ич-ичидан қувонади...

Депутат дастурида маориф, тиббиёт, ижтимоий ва иқтисодий муаммоларга доир бандлар кўп. Буларнинг бари сайловчиларнинг манфаатларидан келиб чиққан хулосалардир. Атроф-муҳитни мусаффо сақлаш, кишилар саломатлигини муҳофаза қилиш масалалари халқ ноибининг доимо диққат-эътиборида. Эсингизда бўлса ойномалардан бирида ТашГРЭСнинг мўриларини уч аждаҳога қиёслаган карикатура босилган эди. Бу бежиз эмас. Бу осмонўпар мўрилардан чиқаётган дуд-қурум ҳавога жуда кўп зарарли моддаларни чиқармоқда, атроф-ангордаги экинларга зарар етказмоқда. Ҳисоб-китобларга қараганда, бу ердан ҳавога 61.771 тонна заҳарли модда чиқарилар экан...

Ҳа, табиат ҳам қасоскордир. Биз унинг бағрини қанча заҳарласак, у биздан шунчалик ўч олиши мумкин... Эркин ака ана шу ҳақда ўйлайди, қайғуради...

Ҳикоят қилишларича, Бузуржмеҳр ўз устозидан сўрабди:

— Дунёда энг яхши киши ким? Устози жавоб берибди:

— Одамларга фойда етказган киши.

Дарҳақиқат, Инсоннинг бу ёруғ дунёга келишидан мақсад не? Эзгулик эмасми? Ҳа, Эркин ака эзгулик билан туғилган, эзгулик билан йўғрилган. Умри пайдо бўлибдики, одамларга яхшилик қилади.

«Рўпарамда ёши олтмишдан ошган бўлса-да ҳали зуваласи пишиқ, вужудидан ғайрат ёғилиб турган киши ўтирибди,— деб ёзган эди ҳамкасбим Н. Шакаров дастлаб унинг номзоди қўйилган пайтда. — Суҳбатдошимга сездирмай зимдан тикиламан. Мен уни бундан чамаси йигирма йил бурун юксак минбарларда кўрган эдим. Ўшанда у республика қишлоқ хўжалиги вазири эди.

Эркин Турдиевич бу лавозимда узоқ ишламади... 1975 йилдан буён унинг меҳнат дафтарчасида битта — Тошкент қишлоқ хўжалиги илмгоҳи ректори деган ёзув турибди...»

— Илмгоҳга ректор бўлиб келган пайтим ҳали-ҳали ёдимда, — деб эслайди Э. Т. Шайхов ўша дамларни хотирлар экан. Аудиториялар етишмасди. Қишлоқ хўжалик машиналари кафедрасида талабаларга от сеялкаси ва культиваторлари мисолида машғулотлар ўтиларди. Илмгоҳ кутубхонасида ҳар бир толибга 7 та ўқув қўлланмаси тўғри келарди. Илмгоҳ моддий-техника базаси ҳам ночор эди...

Хўш, ким илмгоҳни оёққа турғазиши керак? Бу масала деярли ҳеч кимни қизиқтирмасди. Яна Шайхов ташаббускор бўлди. Енг шимариб ишга киришди.

— Ҳозир эса илмгоҳимизни таниб бўлмайди, — дейди Эркин Турдиевичнинг ишончли вакили — КПСС тарихи кафедраси ўқитувчиси, тарих фанлари номзоди Баҳром Рихсиев. — Кейинги 14 йил ичида 6 та янги ўқув корпуси ва 10 та ётоқхона қурилди. Бугунги кунда барча талабалар (оилаликлар билан қўшиб ҳисоблаганда) ётоқхона билан таъминланган. Илмгоҳ кутубхонасида 1 миллионга яқин турли адабиётлар мавжуд. Илмгоҳ ўз телевизион ва ҳисоблаш марказига эга. «Тез ёрдам» хизматига эга бўлган поликлиника, дорихона, 150 ўринли профилакторий, соғломлаштириш лагерлари талабалар ихтиёрида. Мавжуд тўққизта куллиётда 10 мингга яқин талаба фан сирларини эгалламоқда. Илмгоҳ ҳар йили қишлоқ хўжалигига 1500 дан ортиқ етук мутахассис тайёрлаб беряпти... Хуллас, айтаверсак, амалга оширилган мақтагулик ишлар кўп. Буларнинг ҳаммасида депутатимиз Эркин Турдиевичнинг катта ҳиссалари бор.

Ҳа, «Мардни меҳнат енголмас», дейди доно халқимиз. Халқ ноиби Эркин Турдиевич Шайхов ҳам меҳнатдан енгиладиганлардан эмас. Бутун куч-қувватини, бой тажрибасини, бор билимини эл фаровонлигига, эзгуликка бахшида этган инсонлардан бири.

Тўхтамурод ТОШЕВ.

СУРАТДА: Ўзбекистон ССР халқ депутати Э. Т. Шайхов сайловчилар орасида.

Х. Мирзакаримов сурати.

Янгиликлар Воқеалар Хушхабарлар

ҲАЙРИЯ ЖАМҒАРМАСИ ТАШКИЛ ЭТИЛДИ

Андижонда «Иш билан бандлик жамоат жамғармаси» таъсис этилди. Деҳқончилик-саноат мажмуи ходимлари касаба уюшмалари Андижон вилоят комитети олтинчи пленумининг иштирокчилари шу жамғармани ташкил этишнинг ташаббускорлари бўлишди. Уларнинг ўзлари бу жамғармага биринчи бўлиб пул ўтказдилар. Янги жамғарманинг низоми қабул қилинди. Хайрия ташкилотининг асосий мақсади ёшларга ишга жойлашишда ёрдам беришдан ва вақтинча ишсиз қолганларга моддий жиҳатдан кўмаклашишдан иборат.

ҚИШЛОҚ АҲЛИГА ИЖТИМОИЙ ЁРДАМ

Термиз районидаги «Дўстлик» жамоа хўжалигида камбағал оилалар, ногиронлар ва пенсионерлар учун махсус қўшимча тўловлар белгиланган. Жамоа хўжалигининг касаба уюшмаси комитети шу мақсад учун ўз бюджетидан икки минг сўмдан кўпроқ пул ажратди. Хўжаликда 117 киши учун ойига 10 сўмдан 60 сўмгача бўлган қўшимча тўловлар белгиланган. Қарияларга ғамхўрлик фақат молиявий ёрдам билан чекланмаяпти. Бу йил жамоа хўжалиги ўз меҳмонхонасини кекса фуқаролар учун кундузги стационарга айлантирди. Бу ерда сауна, физиотерапия хонаси ҳамда балчиқ билан даволаш хоналари бор. Стационарда ишлаётган уч ҳамширага жамоа хўжалиги маош тўлаяпти.

Вилоятдаги бошқа хўжаликлар ва корхоналар ҳам «Дўстлик» жамоа хўжалигидагиларнинг ташаббусини қўллаб-қувватлади. Денов районидаги Собир Раҳимов номли жамоа хўжалигида касаба уюшмаси комитетининг қарорига биноан 67 кишига шундай қўшимча ҳақ тўланмоқда. «Жарқўрғоннефть»нинг, «Сурхондарёавтотранс» бирлашмасига қарашли 48-автокорхонанинг меҳнат жамоаларида турли имтиёзлар ва қўшимча тўловлар белгиланган.

ЁШЛАР, МЕҲНАТ ВА ИСТИРОҲАТ

Ўтган йили Самарқанддаги «Канол» заводида ёш ходимлар кўнимсизлиги икки баравар камайди, меҳнат интизоми яхшиланди. Бу ерда ёш оилаларнинг ижтимоий маиший муаммолари ҳал этила бошланди, ёшларнинг меҳнат шароити яхшиланди, кўнгилдагидек дам олиш ташкил этилди. Касаба уюшмаси комитетидаги собиқ байналмилалчи жангчилардан иборат ёшлар шўъбаси кўпгина яхши ишларнинг ташаббускори бўлди. Улар «Ёшлар, меҳнат ва истироҳат» туркум режасини ишлаб чиқдилар. Бу режада завод ёшларининг кўпгина муаммоларини ҳал қилиш йўллари таклиф этилган.

КАСАБА УЮШМАСИНИНГ НАШРИ

Термизда чиқарила бошланган янги нашр «Халқ минбари» — «Народная трибуна» деб номланди. Касаба уюшмалари вилоят Кенгаши бир ойда бир марта чиқадиган бу газетанинг муассиси бўлди. Ойноманинг вазифаси вилоят касаба уюшмаси ташкилотларининг фаолиятини ҳар томонлама ёритиб боришдан, улардан энг яхшиларининг иш тажрибаси тўғрисида, касаба уюшмаларининг қайта қуришдаги иштироки ҳақида ҳикоя қилишдан иборат. Ойномада меҳнаткашлар саломатлигини сақлаш, маданият, спорт масалаларини ҳам ёритиб бориш мўлжалланаяпти.

АТСЛАР ТАРМОҒИ КЕНГАЙМОҚДА

Балиқчи районидаги Чинобод қишлоғи аҳли ўз уйидан чиқмай туриб, Совет Иттифоқидаги деярли ҳар қандай манзилгоҳи билан алоқа боғлаш имкониятига эга бўлди. Бу ерда Венгрияда ишлаб чиқарилган икки минг номерли замонавий автомат телефон станцияси фойдаланишга топширилди.

Янги АТСни Андижондаги алоқа механизациялаштирилган кўчма колоннасининг жамоаси қуриб берди. Бу колонна мутахассислари Ленин районидаги «Ўзбекистон» жамоа хўжалигида ва Андижон районидаги «Ямбол» давлат хўжалигида ҳам АТСларни муддатидан олдин ўрнатиб бердилар.

(ЎзТАГ)

Биз—байналмилалчилармиз

Маҳалла—менинг уйим

Ўзбекистон пойтахтида янги маҳалла — Усмон Носир номли байналмилал маҳалла пайдо бўлди.

— Бу маҳалла катта кўп қаватли «Ғалабанинг 40 йиллиги» уй-жой даҳасининг марказида ташкил этилди. Бу ерда яшайдиган ўн беш минг кишидан кўпроқ аҳолининг аксарияти рус тилида сўзлашувчи кишилардир, — дейди маҳалла комитетининг аъзоси, маҳалла хотин-қизлар кенгашининг раиси Гулсара Ўринбоевна Сатторова. — Бу ўзига хос бир тажриба. Агар маъқул топсангиз, тажрибамизни ўрганинг. Бу ерга янги кўчиб келган кишилар — Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг ходимлари маҳалла ташкил этиш ташаббуси билан чиқдилар. Биз ҳар бир халқ урф-одатларидаги энг яхши жиҳатларини бирлаштириш, одамларни жипслаштириш, Ўзбекистон аҳолиси учун доимо хос бўлган дўстлик ва яхши қўшничилик борасидаги яхши анъаналарни ривожлантиришга интилдик. Бошқа томондан, биз ижтимоий-маиший муаммоларни ҳал этиш, ёш авлодни тинчликсеварлик, яхши қўшничилик руҳида тарбиялашга ёрдам бериш, оилавий анъаналарни мустаҳкамлаш ҳамда ҳозирча тотув ҳисобланмаётган оилаларга маънавий ёрдам кўрсатиш ниятидамиз.

Маҳалла саксондан зиёд миллат ва элат вакилларини бирлаштириб турибди ва барчанинг микрорайон ишларида тенг ҳуқуқли иштирок этишига асосланмоқда. Кенгаш таркибида корейс Клара Ким, рус Лидия Парамонова, украин Ольга Олейник, қозоқ Феруза Нормагова ва бошқалар фаол ишлашмоқда. Энг яхши ҳовли ва энг яхши уй учун кўрик-конкурс ўтказилиши маҳалла комитети билан хотин-қизлар кенгаши биргаликда ўтказган дастлабки тадбир бўлди.

Чкалов номли бирлашма маҳаллани ўз оталиғига олиб, микрорайоннинг ижтимоий муаммоларини ҳал этиш учун маблағ ўтказди. Ўзбекистон ёзувчилари ҳам ободонлаштириш мақсадлари учун пул ўтказдилар. Мутасаддилар берган маблағ маҳалла аҳолиси ўзаро ижтимоий ёрдам жамғармасининг асосини ташкил этди. Жамғарма ихтиёрий бадаллар ҳисобига муттасил кўпайиб боради.

Маҳалла комитети ва хотин-қизлар кенгаши тикишбичишни, тўқишни, кашта тикишни, амалий-манзарали санъат буюмлари яратишни биладиган уй бекалари учун касаначилик меҳнати цехи очишни режалаштирган. Баҳорги «Наврўз» байрамига тайёргарлик кўрила бошланди. Байрам арафасида маҳалла ҳудудидаги маданият уйида халқ ҳунармандчилиги кўргазмаси очилади, турли халқлар бадиий ҳаваскорлик конкурси ўтказилади, уй бекалари ўз санъатларини намойиш этадилар.

Н. ПОЛЯНСКАЯ,
ЎзТАГ мухбири.

Маҳфуза Мўминованинг Тошкент тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасида ишлаганига ҳали унча кўп бўлгани йўқ. Шунга қарамасдан бу тикувчи ҳозир корхонада илғорлар қаторидан ўрин олган.

Жасоратнома

ТОШКЕНТЛИК ТЎПОТАР

БАҲОР фаслида Украинанинг Кремин шаҳри кўм-кук либосга бурканади. Қалин ўрмон дарахт куртаклари япроқ ёзиб, ер юзи юмшоқ ўтлар билан қопланади. Ана шундай баҳаво ерда қуролдош дўстларнинг учрашув ва хотира кечалари ўтказилади. Шундай кезларда ғалаба куй ва қўшиқлари бир-бирига уланади.

Сочларини қиров босган, юз-кўзларидаги ажинларида табассум ўйнаб турган Самиғжон ота 45 йиллик ёстиқдоши Азиза ая билан ўзи жанг қилган ерларни сайр қилиб юраркан кўкси орден ва медаллар шодасига тўла бир қария ўзбекистонлик меҳмонларга узоқ тикилиб қолди.

— Саша, Саша қадрдоним!

Самиғжон ота ўзидан уч-тўрт қадам нарида ҳаяжонланиб турган фронтдош дўстини таниди. Ҳа, бу ўша, разведкада бирга жанговар топшириқни бажарган Николай Кайгородов эди. Қуролдошлар қучоқлашди. Кейин улар 1943 йилнинг қаҳратон қиш — февраль ойлари шаҳарни шиддатли жанглар билан босқинчилардан озод қилиб, ғарбга қараб йўл олганларини эслашди. Жасорат хотиралари бир умрга муҳрланиб қолганининг гувоҳи бўлишди...

Тошкентлик Самиғжон Мирзағиёсов командирлик қилган артиллерия қуроли ва ўт очиш нуқталари олдинда бўладиган жангнинг энг қизғин жойида эди. У 78-ўқчи дивизияси тўпчилари орасида довюраклари ҳисобланарди. Привольняндаги жанггоҳларда қақшатқич жанглар тўхтовсиз давом этарди. Бизникилар қарши ҳужумга ўтди. Ҳар қадамда пиёда аскарлар ерга ётиб оладилар. Бош кўтаришга имкон бермай қўрғошин парчалари ёғилади. Гоҳида узоқ вақт олдинга силжиб бўлмайди.

Алоҳида танкка қарши гвардия дивизия командири капитан Полнов қурол-аслаҳа командири сержант Мирзағиёсовни ўз ҳузурига чақиртирди.

— Ишга ўтайлик, ўртоқ сержант. Сен ўз батареянг билан 40 минутдан сўнг жанггоҳда бўлишинг керак. У ерга ўтиш учун сапёрлар алоҳида йўл топиб қўйдилар. Пиёдаларга ёрдам сўраляпти. Артиллерия расчётларида қанча жангчинг қолди?

— Тўртта. Наводчик ҳам яраланди, — жавоб берди Мирзағиёсов.

— Ўзинг нишонга оласан. Бу ишончли. Мен сени биламан, — деди ўзбек ўғлонининг елкасига қоқиб. — Қурол-аслаҳаларингни қулай жойга ўрнатишга ёрдам бераман. Ўзим ҳам ўша ерда бўламан.

Мўлжалланган ерга ўрнашиб олингач капитан сўради:

— Жар ёқасидаги ёлғиз дарахтни кўраяпсанми?

— Кўраяпман.

— Энди, ана шу йўналишга яхшилаб қара.

Сержант Мирзағиёсов у ерга қаради ва қўшимча қилди:

— Немисларнинг 3 та ўзиюрар қуроли турибди. Яна бутун бошлиқ батареяси ҳам кўриняпти.

Бизнинг артиллериячилар фикрини немислар англади шекилли, кетма-кет позицияни ўққа тута бошлади. Лекин, Мирзағиёсов ўзини йўқотиб қўймади. Снарядлар ва қўрғошин ўқларидан ўзини панага олган ҳолда тўпдан нишонга олди. Биринчи отилган ўқдаёқ немисларга қарашли ўзиюрар қуролнинг биттаси овози сўнди.

Мирзағиёсовнинг жанговар қуроли атрофида душман снарядлари портлар, тупроқ уюмлари осмонга кўтариларди. Душманга қўққисдан зарба бериш жангчиларнинг аниқ фикр ва чаққонлик билан ҳаракат қилишига ҳам боғлиқ эди. Кураш майдонида ўзини тута билмаслик ўқнинг хато кетишига сабаб бўлади. Душманнинг сўнгги ўзиюрар қуроли қулай жойни эгаллаш учун ҳаракат қила бошлади.

Лекин, Самиғжоннинг тўпотар лочинлари сўнгги тўп устидан ҳам аланга кўтаришга эришдилар. «Ура» садолари остида пиёдаларимиз олға ҳаракат қила бошладилар.

Капитан Полнов кузатув пунктидан зовурларни паналаб Самиғжоннинг жанговар бўлимига етиб келди. Командир бош кийимсиз ҳозиргина душман снаряди парчасидан ҳалок бўлган жангчиси И. Андреев тепасида юм-юм йиғлаб ўтирарди. Нохуш воқеани кўрган Полнов ҳам бош кийимини олиб жасад ёнига тиз чўкди, шалвираб ётган жангчининг қўлларини кўксига йиғиштириб қўйди. У ўзбек сержантини ўрнидан туришга ёрдамлашиб кенг бағрига босди.

— Абжир йигит экансан, Саша, Бу жанговар илминг билан фашистларни ҳали кўп савалайсан. Сени Қизил Юлдуз орденига тақдим этдим.

— Совет Иттифоқига хизмат қиламан.

...Кремин шаҳри тинч қурилиш йилларида таниб бўлмас даражада ўзгариб кетди. Уруш йилларида вайрон бўлган қишлоқлар ўрнида янги обод посёлкалар, шаҳар типидаги қишлоқлар қад кўтарди. Самиғжон Мирзағиёсов жанг олиб борган ерларда эндиликда саноат корхоналари гуриллаб ишлаяпти, душман қўрғошинларини ютган ердан қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ундирилмоқда. Бу улкан ютуқларни ўз кўзи билан кўрган собиқ жангчи қувониб кетди. У яна ширин хаёллар оғушида йигитлик даврини ва оловли йилларни эслади.

Немис-фашистлар она-Ватанимизга хиёнаткорона ҳужум қилганида Самиғжон эндигина 17 баҳорни кўрган эди. У ота-онасига билдирмай ҳарбий комиссариатга борди. Чақириқ қоғози билан келган йигитларни рўйхатга олаётган лейтенант бу ёш йигитни кўриб елка қисди.

— Чучварани хом санабсан, болакай. Уруш сенга от ўйинида сайр қилиш эмас. Уйингга борда, дарсингни тайёрла.

— Нима, ҳамма фронтга отлансаю мен уйда чучвара санаб ўтирсам инсофданми? Бораман дедимми — бораман. Қаршилик кўрсатгудек бўлсангиз поездга осилиб кетаман.

Эндигина 8-синфни тугатган Самиғжон сўзида туриб олди...

Москва мудофаасида мардлик кўрсатган С. Мирзағиёсовни кичик командирлар тайёрлаш курсида ўқишга йўлланма беришди. Ҳарбий техника сирларини пухта эгаллаган тошкентлик йигит Самиғжон 67-алоҳида танкка қарши гвардия-ўқчи дивизиясига кичик командир қилиб тайинланди. Босқинчиларни қувиб чиқаришда жон бериб, жон олаётган Қизил Армия сафида жанггоҳларда фаол қатнашди.

Катта сержант С. Мирзағиёсовнинг тўпи Сталинград — Никополь — Николаев, Одессия — Молдовия — Румыния, Булғория — Венгрия — Австрия ерларини душман ҳамласидан мудофаа қилди. Бу қутлуғ қонли йўлларда кўрсатган мардлиги ва жасорати учун ўзбек қасоскори Қизил Юлдуз, Улуғ Ватан уруши, Шуҳрат орденлари ва жанговор медаллар билан мукофотланди.

Самиғжон отанинг ҳаётида унутилмас бир тарихий воқеа абадий муҳрланиб қолган. У Москвада бўлиб ўтган Ғалаба парадида қатнашиш бахтига муяссар бўлди. Ўшанда у дивизиянинг қизил ҳошияли байроғини Ленин мавзолейи ёнидан шахдам қадамлар ташлаб баланд кўтариб ўтди.

Отахоннинг мазмунли ҳаёти тинч меҳнат фронти йиллари янада камол топди. У Ўзбекистон Ички ишлар вазирлиги ва матлубот жамиятларида халқ хизматкори сифатида олқишланди. Ҳозирги кунда қарилик гаштини сураётган Самиғжон отанинг Мирсолиҳ, Машкура, Мансура, Мавлуда, Алишер, Зубайда каби нури дийдалари падари бузрукворлари изидан бориб эл учун фойдали меҳнат қилмоқдалар.

Куйбишев ноҳияси Улуғ Ватан уруши ветеранлари кенгашининг аъзоси Самиғжон Юсуповични «Иттифоқ» маҳалласида учратдик. Унинг босиб ўтган жанговар йўллари бирор маротаба рўзнома саҳифаларидан ўрин олмаганлигини эшитиб афсусландик. «Қўша-қўша орден ва медаллар соҳибиман, Ғалаба паради иштирокчисиман», деб кўксига урмаган шундай камтарин инсонлар бор бўлсин.

Фаттоҳ АБДУРАҲИМОВ,
Саид АЛИЕВ,
СССР Журналистлар уюшмасининг аъзолари.

Маданий меросимиздан

«Сирли сандиқ»даги жавоҳирлар

ҚАДИМДАН халқимизда шундай бир нақл бор: «Келажакни қанча яхши билмоқчи бўлсанг, ўтмишни шунча яхши ўрган». Шубҳасиз, бой маданий меросимизни ҳар қанча ўргансак, у билан ҳар қанча фахрлансак арзийди. Абу Райҳон Беруний номидаги Шарқшунослик илмгоҳи ва Ҳамид Сулаймон номидаги Қўлёзмалар илмгоҳида сақланаётган ўн минглаб нодир тошбосма-ю қўлёзмалар маданий меросимизнинг жавоҳирлари ҳисобланади.

Диёримиздаги нодир битикларнинг дурдона-ю, жавоҳир дея тилга олиниши ҳам бежиз эмас. Улардаги мавзулар ниҳоятда ранг-баранг. Битиклар орасида мазмундор ва таъсирли, ҳалигача долзарб, китобхонда қизиқиш уйғотувчи, ўтган асрлар турмуш тарзини кенгроқ ёритувчи, анъанавий фанлар бўйича бир мунча тўлақонли тасаввур бера оладиган рисола, лирик қасида, ҳадис, ҳикматли сўзлар мажмуалари, тафсиф, мусулмон тақвими, фалакиёт илмига оид жадваллар, мучал йиллар ҳақида талқинлар берилган. Асарлар мавзуси мантиқ, араб ва форс грамматикаси, математика, ҳуқуқшунослик, шарқ фалсафаси, ислом ақидалари ва анъаналарига доир, фиқҳ, метафизика, тиббиёт савдо-сотиқ, Қуръон қироатига оид шарқ маданияти, ҳуснихат, насиҳатнома, турмуш масалалари ва муаммолари бўйича қўлланма ва ҳоказолардан иборат.

Шарқ маданияти ва маърифати азалдан ўзининг ҳаётийлиги, ҳаққонийлиги ва хослиги билан мағрибдан машриққача маълум ва машҳур. Битикларда келтирилган одоб-ахлоқ қоидалари турли кўринишларда муфассал ўз аксини топган. Муҳаддис ва мутафаккир Имом ал-Бухорий ҳадис илмига асос солганлардан бири бўлган. Айни вақтда у шарқ ахлоқ қоидаларининг жамиятда муҳим ўрин тутишига ҳақли эканлиги, соғлом турмуш тарзи қай йўсинда намоён бўлиши лозимлиги ҳақидаги бутун бир фалсафани авлодларга инъом этганлардан. Булар — илмий мунозара одоби, оила бошлиғи билан унинг рафиқаси ўртасидаги муомала одоби, тановул қоидалари, муаллим ва илм толиби ўртасидаги одоб-ахлоқ ҳақидадир.

Инсонни тўлқинлантирувчи одоб асарларининг ҳудуди йўқ. Сўз ахлоқ-одоб ҳақида борар экан, айтилган мушоҳада-ю қоидаларга ажлодларимизнинг ўзлари ҳам беистисно амал қилиб келганлар. Эътибор беринг-а, ажойиб асарларни ярата туриб муаллифларнинг айримлари ҳатто исм-шарифларини ҳам келтирмаганлар. Ҳа, бу камтарлик белгиси.

Бу рисолаларда маърифат ҳамда илм доимо улуғланиб келинганки, мана бу мисолларда яққол кўринади:

- Агарда муаллим бир кишига илмдан сабоқ барса, у бир бор раҳмат сўзини эшитар, агарки муаллим икки зотга илмдан сабоқ берса, у икки бор раҳмат сўзин эшитадур, агар устоз ўн нафар инсонга илмдан сабоқ бера олса, у эътироф ила эл ташаккур сўзин эшитар.
- Маърифат бамисоли зиёдур.
- Билимни эгаллаб уни ўзгаларга етказмаган одам, ҳосил йиғиб одамлардан аяган деҳқон билан баробардур.
- Зиёли инсон учун энг оғир жазо уни маърифат чашмасидан маҳрум этишдир.
- Олим чуқур билим эгаси бўлсаю, агар уни раият олим деб тан олмаса, у чала олимдир.
- Худбин ва заҳарханда, субутсиз ва лавзсиз, ғофил ва ёлғончи, ношукр ва ноқобил одам бахт излаб армонда кетур.
- Эрта субҳидамда уйғонувчи одамнинг иш унуми ўзгаларникидан анча баракалироқ бўлур.

Асарлар орасида шундайлари борки, ундаги матн тиллоранг ҳошиялар ичига олинган, атрофи эса нақшлар билан безатилган. Матннинг ўзи ҳам шундай бир гўзал насталиқ услубида ёзилган.

Битикларда келтирилган мазмун ва маънога тўла сўзлар қайси соҳа соҳиби бўлмасин, беихтиёр қизиқиш уйғотади. Зотан, тижорат кишиси ё илм соҳиби дейлик, табиб ё доришунос, мунажжим ёҳуд муҳандис, ҳуқуқшунос ё файласуф, санъаткор-у хаттот, мураббий ё илм толиби, муаррих ёки ижодкор, ҳамма маданий бойлигимиз рамзи бўлган асарлардан баҳраманд бўлгани ҳолда ўзлари учун янги бир олам очадилар.

Қувончлиси шундаки, диёримизда эски ўзбек, арабий ва форс лисонларини ўзлаштириш ортиб бораётир. Демак, узоқ йиллар «сирли сандиқ»да сир сақлаб пинҳон ётган ҳазина эшигининг калити қўлимизда.

Бобур ҒИЁСОВ,
тарих фанлари номзоди.

Мактабимиз қизлари — саҳнамиз юлдузлари.

Р. Альбеков сурат-лавҳалари.

ЛЕОНАРДО ДА ВИНЧИ

Коинотимизнинг бўлажак тадқиқотчилари.

Меҳмон шаҳар кезганда

ҚУВОНИБ ВА КУЮНИБ

МЕН пойтахтимиз Тошкент шаҳрида илгари йўл-йўлакай бўлганман. Истагимки, Тошкентда узоқроқ бўлиш, чиройли хиёбонларини, трамвай ва метроларида шаҳарнинг икки чеккасигача боришни орзу қилардим. Мен каби ҳавас қилганлар, албатта кўп.

Тошкентга Андижон вилоят халқ таълими бўлими орқали Низомий номли Давлат педагогика олий илмгоҳига малака ошириш учун икки ойлик курсга ўқишга келган эдим.

Ўтган йилнинг 19 ноябрь ва шу йил 18 январигача бўлган вақтларда жуда кўп жойларни машғулотлардан сўнг эринмай томоша қилдим. «Ўзбекистон», «Тошкент», «Россия» ва бошқа меҳмонхоналарни, Ленин майдони атрофида нур сочиб турган баланд биноларни, рўзномалар чиқадиган етти қаватли кўркам биноларни кўриб дилим қувнади.

Менга ниҳоятда ёқиб қолгани — тошкентликларнинг инсонга ёқимли мулойим муносабатлари бўлди. Адашган вақтингда келиб «Манаву томонга борасиз» деб тўғри йўлни кўрсатиб қўйишлари, автотранспорт ҳайдовчиларидан бирор бекатни сўрасангиз дарров «Хўп, хижолат бўлманг, тушадиган бекатингизни айтаман», деб кўнгилни кўтаришларига ҳавас қилдим. Уларнинг тоқатларига тасанно!

Ўқитувчи бўлганим учунми, «Ўзбек тили пойтахтимда қандай амалга ошириляпти экан?» деб кўп ёзувларга ҳам эътибор бердим. Жуда кўп жойларда ёзувлар ўзбек тилига таржима қилинган.

Оқар сувнинг қадри — меҳмон. Тошкентдан бефарқ қайтмадим. Мусофирчилик-ки, иззатим борида шаҳар ҳавоси, баъзи жойларда тўла ўзбек тилига ўтилмагани, кўчаларнинг ўйдим-чуқури ҳақида ачиниб ёзгим келди.

Аҳмаджон ҚИРҒИЗОВ,
Андижон шаҳри.

ИБРАТЛИ ҲИКОЯТЛАР

Ёнғоқ ва бужур

ЁНҒОҚ дарахти ғўралари шовдираб ётган шохларини мағрур силкитиб турарди.

Кўзларини очиб, у бир куни шундоққина ёнидан ўсиб чиққан шохлари қуюқ, баргдан бошқа ҳеч вақоси йўқ дарахтни кўриб ҳайратга тушди.

— Ёруғликни тўсишга, ёнғоқларимни мағзи тўлишишига ҳалал беришга сенга ким ҳуқуқ берди! — қаҳр билан сўради ёнғоқ. — Жавоб бер! Кимсан ўзи!

— Бужурман, — эҳтиром билан жавоб берди қўшни.

— Аҳ, сен бужур, баргга кўмилган чўтир! — унинг жиғига тегди норози ёнғоқ. — Меваларинг қаёқда-а! Бефойда бўлсангу ўсиб, бировларга халақит беришга уялмайсанми! Шошмай тур! Яқин орада меваларим пишиб, ерга тушади, униб ўсади. Ўшанда сени бир ҳамла билан ёруғ дунёдан супуриб ташлаймиз.

Чиндан ҳам ёнғоқлар шундай етилиб пишдики, худди атайлаб қилганда ҳам бунчалар бўлмайди. Лекин бир куни ёнғоқ ёнидан ҳарбийлар ўтиб қолишди. Ёнғоқни кўриб, очкўзлик билан унга ташландилар, ҳамма ёнғоқларини қоқиб олишди, шохларини синдиришди.

Кўнгилчан бужур хароб бўлган қўшнисига ҳамдардлик билан қаради.

— Бечора ёнғоқ! Бекорга ўзингни бошингга тушадиган кулфатларни билмай менга ҳалокатни башорат қилдинг. Сенга жуда-жуда раҳмим келяпти, чунки сен ўз ёнғоқларинг туфайли жабр кўрдинг.

Ёнғоқ яраларига малҳам қўйиб, анча вақт ўзига келолмади. Олижаноб бужур бўлса ҳеч кимга ёмонлик тиламай, ҳасад қилмай ўсаверди.

Муздаги эшак

Дала-даштларда тонгдан кечгача сандироқлаб юрган эшак обдон ҳорди, ҳатто ўзининг маконига етолмай ҳам қолди. Қиш ўша йили қаттиқ келиб, барча йўлларни муз қоплаганди.

— Ортиқ қувватим қолмади. Шу ерда жиндек дам олақолай, — деди толиққан ҳолда эшак ва музга ётиб олди.

Қаёқдандир учиб келиб қолган чумчуқ чирқиллаб уни огоҳлантирди:

— Ҳой эшак, тур ўрнингдан, сен йўлда эмас, муз қоплаган кўлда ётибсан.

Эшакнинг шунақанги уйқуси келиб турганди, чумчуқнинг гаплари қулоғига кирмади ҳам. Маза қилиб эснаб қаттиқ уйқуга кетди, тез орада унинг баданидан ҳовур кўтарилди. Иссиқ таъсирида муз аста-аста эрий бошлади ва бирдан қарсиллаб ёрилди.

Муздек сувга тушган эшак ўша заҳоти уйғонди ва ёрдамга чақириб, ҳанграй бошлади. Лекин вақт ўтганди, бечора чўкиб кетди.

Қачонки нотаниш ерларда бўлсанг, ақлли маслаҳатлардан бош тортсанг, оқибати яхши бўлмайди.

Шер ва қўзичоқ

БИР куни оч арслоннинг қафасига қўзичоқни ташладилар. Қўзичоқ шунчалар маъсум ва ишонувчан эдики, ҳайвонлар шоҳини кўрганида заррача чўчимади. Уни ўзининг онаси ўрнида қабул қилиб, даҳшатли ёлдор жониворга яқинлашди, эркаланиб маъради ва меҳр-муҳаббат, ҳайрат тўла кўзларини унга қадади.

Арслон бундай ишончдан довдираб қолди ва қўзичоққа теголмади. Норозилик билан ўкирганича, шу куни оч ҳолида уйқуга кетди.

Лочин ва ўрдак

ҚАЧОНКИ ўрдак овига чиқса лочиннинг жаҳлдан жони ҳиқилдоғига келарди. Бу семизгина паррандалар нуқул уни доғда қолдиришарди: тирноқларини ботираман деган сўнгги дамда улар сув остига шўнғиб кетишарди. Аксига олгандек сув остида узоқ бўлишар, уларнинг чиқишини кутиб бир ерда қанот қоқиб туриш лочинни толиқтирарди.

Бир куни лочин яна омадини синаб кўрмоқчи бўлди. Осмонда бир неча бор доира ҳосил қилиб учгач, мўлжални аниқ олди, навбатдаги қурбонини белгилади. Қанотларини йиғиб, палахмондан отилган тош мисоли пастга отилди. Лекин ўрдак унинг шундоққина тушмуғи тагидан сувга шўнғишга улгурди.

— Бу гал қутулиб бўпсан! — қичқирди лочин ва унинг кетидан сувга шўнғиди.

Лочинни сув остида кўрган ўрдак сув юзига отилиб чиқди. Ҳеч нарса бўлмагандек қанотларини қоқиб учиб кетди. Оғирлашиб қолган лочин эса ҳарчанд уриниб сувдан чиқолмасди.

Омадсиз овчининг тепасидан учиб ўтар экан, ўрдак қувноқ овозда қичқирди:

— Хайр, оғайничалиш! Мен сенинг осмонингда ўзимни сувда юргандек сезаман, сен менинг кўлимда чўкиб кетасан. Омон қолсанг, бундан кейин ақллироқ бўлгин!

Русчадан Темур УБАЙДУЛЛО таржималари.

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ ШАҲАР КИНОФИЛЬМЛАРНИ ИЖАРАГА БЕРИШ ИДОРАСИ
ТОШКЕНТ ШАҲАР КИНОТЕАТРЛАРИ ЭКРАНЛАРИГА ҚУЙИДАГИ ЯНГИ БАДИИЙ ФИЛЬМЛАРНИ ЧИҚАРДИ

«ШУ КУННИНГ АЁЛЛАРИ»

Сценарий муаллифлари — А. ПАВЛОВ, А. БАРАНОВ, Б. КИЛИБАЕВ.

Режиссёрлар — А. БАРАНОВ, Б. КИЛИБАЕВ.

Ролларда: А. СМЕХОВА, А. РОЗЕНБЕРГ, В. ЕФИМОВ ВА бошқалар.

«Асса» фильмидаги мавзуга оҳангдош бўлган бу ўзига хос кино асари руҳий драма, мелодрама ва триллернинг кесишув нуқтасида яратилгандир.

«ҚОЗОҚФИЛЬМ» КИНОСТУДИЯСИ МАҲСУЛОТИ.

«ЎЗ ИШИНИНГ УСТАСИ»

Сценарий муаллифи — Ж. ЛОТНЕР, Ж. ОДИАР, М. ОДИАР.

Режиссёр — Ж. ЛОТНЕР.

Ролларда: ЖАН ПОЛЬ БЕЛЬМОНДО, Ж. ДЕЗАЙИ, С. КЛЕР ва ҳоказолар.

Ўзи хизмат қилаётган разведка бошлиқлари томонидан сотилган ва ана шу бошлиқларидан ўч олишга муваффақ бўлган киши ҳақидаги саргузашт фильм.

ФРАНЦИЯ КИНОСТУДИЯСИ МАҲСУЛОТИ.

«ТАШЭКС» БИРЛАШМАСИ
МАЛАКАЛИ ИШЧИ КАДРЛАР ТАЙЁРЛОВЧИ
17-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
қуйидаги ихтисослар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

9-СИНФ ҲАЖМИДА (ўқиш муддати 3 йил):

кенг профилдаги станокчи, сонли программа билан бошқариладиган станокларнинг оператори, токарь, электр-газ пайвандчи, кўприкли кранларнинг машинисти, механика-йиғув ишлари слесари, автомобиль ремонти слесари.

11 СИНФ ҲАЖМИДА (ўқиш муддати 1 йил):

кенг профилдаги станокчи, электр-газ пайвандчи, ремонт ишлари слесари, йиғув ишлари слесари, автомобиль ремонти слесари.

9 синф маълумотига эга бўлган ўқувчиларга бепул кўчалик ва ишчи кийимлари ва иссиқ овқат. 11 синф маълумотига эга бўлган ўқувчилар эса 30 сўм стипендия билан таъминланадилар.

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ПРАКТИКАСИ ДАВРИДА ИШ ҲАҚИНИНГ 50 ФОИЗИ ТЎЛАНАДИ.

Махсус группа ўқувчилари практикасини ва кейинчалик армия хизматини Ўзбекистонда, ТуркВО қўмондонлигининг авторемонт корхона ва ҳарбий қисмларида ўтайдилар.

Билим юртини аъло баҳоларга тамомлаган ўқувчилар (5%) шартномага асосан Тошкент автомобиль йўллари институтига конкурссиз кириб ўқишлари мумкин.

Ўқиш даврида ўқувчиларга ДОСААФнинг автомобиль курсларига йўлланма берилади ва автомобиль транспорти «С» категорияли ҳайдовчилик гувоҳномаси оладилар. Билим юртида вокал-чолғу ансамбли ва спорт секциялари ишлаб турибди.

Ўқув кабинетлари видеомагнитофон қурилмалари ва бошқа замонавий талаб асосида жиҳозланган қурилмаларга эга.

Ўқишга кириш учун қуйидаги ҳужжатларни топшириш керак: ариза, маълумоти ҳақида ҳужжат, паспорт ёки туғилганлик ҳақидаги гувоҳнома, саломатлик ҳақида справка, яшаш жойидан справка, 6 дона фотосурат (3x4).

Манзилгоҳимиз: Тошкент шаҳри, Куйбишев райони, Содиқов кўчаси, 6-уй. (4, 5, 24-троллейбусларнинг «17-билим юрти»; 3, 22, 23, 29-трамвайлар, 8-автобуснинг «Старт» стадиони бекатлари). Телефонлар: 68-68-74, 68-67-09.

ЧОРРАҲА

ХАТЛАРДАН САТРЛАР

◎ ТОШКЕНТ кўчалари сондан чиқиб кетди. Ҳар қадамда ўйдим-чуқур. Машиналарнинг юриш қисми тўкилиб кетяпти. Ахир йўл солиғи тўласак, бу пуллар қаерга кетяпти? Кўчаларнинг аҳволини, сифатини ким назорат қилади? Уларни ким тузатади?

Ж. АЛИЕВ,
хизматчи.

◎ ИШЧИЛАР шаҳарчасидан келишда София ва Хўжаев кўчалари кесишган чорраҳадан жон ҳовучлаб ўтадиган бўлиб қолдик. Чорраҳа ўйилиб кетган. Ҳар куни эрталаб ва кечқурун тиқилинч, машиналар бир-бирининг устига миниб кетай дейди. Бу ердаги чинор дарахтларику, таги билан қирқиб ташланганига анча бўлди, аммо кўчани тузатишдан дарак йўқ. Хўш, ҳайдовчилар ва йўловчилар қачонгача бу ердан жон ҳовучлаб ўтишади?

С. ҲАСАНОВА,
ўқитувчи.

◎ ТАЛОН бекор қилинди-ю, қоидани бузувчи «учар»лар кўпайиб қолди. Бойвачча-да, пули бор, тўхтатса, жарима тўлаб кетаверади. Натижада одамни уриб кетишлар, авариялар кўпайиб кетди. Балки яна талонни тиклаш керакдир?!

С. АСҚАРХЎЖАЕВ,
меъмор.

◎ ИЛГАРИ шаҳар кўчаларида ДАН ходимларини тез-тез кўриш мумкин эди. Ҳозир нимагадир кўчаларда кам кўринади. Аксинча пана-паналарда туришади. Ахир кўча назоратчисини узоқдан кўрган ҳар қандай ҳайдовчининг юраги «шиғ» этиб, тезликни пасайтиради, қоидага риоя эта бошлайди. Худди шунингдек, кўчада авария бўлган ҳолларда ДАН (ГАИ) ходимларини йўл-транспорт ҳодисасини расмийлаштириш учун соатлаб кутасиз. Нега шундай?

Р. АКБАРАЛИЕВ,
ишчи.

Ҳайдовчи мулоҳазаси

БЕЛГИГА ҲУРМАТ КЕРАК

КЕЙИНГИ пайтда шаҳар кўчаларига ДАН (ГАИ) ходимлари томонидан қўйиладиган йўл ҳаракати белгиларига ҳурмат пасайиб кетди. Тақиқловчи белгининг қўйилганига қарамай машиналар шу йўлга кириб кетаверадилар. Лекин айрим жойларда уларни тўхтатиб, «Тақиқловчи белги»ни кўрмадингизми? — дейдиган азамат — ДАН ходимини кўрмайсиз. Тақиқловчи белги осилиб тураверади, машиналар бостириб кираверадилар...

Лекин акси ҳам бўлади. Йўлдаги кавлаш ишлари тугагач, қўйилган тақиқловчи белги тураверади, уни олиб ташлаш ДАН ходимининг хаёлига ҳам келмайди ёки билиб туриб шундай қилишади. Мана масалан, София шоҳ кўчасининг (ҳозир кўча уч қисмга бошқа ном билан бўлинган) Энгельс кўчаси билан кесишган чорраҳада киришни тақиқловчи «ғишт» белги турибди. Менимча, бу ерга мазкур белги ҳеч керак эмас. Чунки бу участкада қарийб иш битган. Лекин белги осилиб турибди, олиб ташлаш ҳеч кимнинг хаёлига келмайди.

Бундан ташқари Фарҳод кўчасидаги 16-поликлиника олдидаги (чорраҳада), «Самарқанд» автостанцияси томонга борадиган тақиқловчи белгилар ҳамон осилиб ётибди. Менимча, белгилар ўз вазифасини ўтагач, вақтида олиб қўйилса уларга ҳайдовчилар томонидан ҳурмат ошади? Шундай эмасми?

К. ХОЛМАТОВ.

ҚОНУННИ КИМЛАР БУЗЯПТИ?

ЁКИ БИР УЧРАШУВДАН КЕЙИНГИ ЎЙЛАР

◎ Кўчага чиқдингиз, автобусдами ё трамвай-троллейбусдами узуқ-юлуқ гаплар қулоғингизга чалинади: «Эшитдингизми, фалончиникига ўғри тушибди, куппа-кундузи фалончининг тилла тақинчоқларини тортиб олишибди, фалончи машинасини ўғирлатиб қўйибди...» Булар бекорчиликдан тўқиб чиқарилган миш-мишлар эмас. Ҳозир бундай нохуш хабарларни эшитсак, ҳайратланмайдиган бўлиб қолганмиз (гўё шундай бўлиши табиийдек). Милиция қаёққа қараяпти ўзи, ҳуқуқ-тартибот органлари яхши ишламаяпти, деб жиғибийронимиз чиқади. Аслида шундаймикан?

Келинг, саволга жавоб беришдан аввал куни кеча Абу Райҳон Беруний номидаги Тошкент политехника илмгоҳининг геология-қидирув ҳамда кон-металлургия куллиётлари талабалари билан Собир Раҳимов ноҳия прокурори Раимжон Рўзиев, ноҳия халқ судининг раиси Ҳамиджон Жалилов ва ноҳия ички ишлар бўлими бошлиғи Равшан Туроповлар иштирокида бўлиб ўтган учрашув-мулоқотга андек тўхталайлик.

...Кенггина ўқув хонасига юқори курс талабалари ва домлалар ва ноҳия ҳуқуқ-тартибот ва маъмурий органларининг бошлиқлари, жамланишди.

Талабалар, бу ерда улар билан очиқ мулоқот қилиш учун келишганди. Шу боис гапни чўзмай муддаога ўтилди. Уларга қарата оғзаки, ёзма равишда саволлар «ёғила» бошлади. Масалан «Нега машина ўғриларини жазоламайсизлар», «Нима учун қўли қинғир сотувчилар билганини қилиб юрибди», «Нега...» Нега билан бошланувчи шунга ўхшаш саволларни давом эттириш мумкин. Буларни ҳам қўя турайлик. Лекин бир домланинг саволига тўхталиб ўтиш тўғрироқ бўлур эди. У киши «Жамоат транспортида чўнтаккесар ўсмирлар кўпайиб кетганлиги, улар ҳатто бекатларни ўзаро тақсимлаб олишганлиги» ҳақида куюниб гапирди ва сўзининг охирида милиция бундайларга қарши қандай чора-тадбирлар кўраётганлигини сўради.

Энди шу ҳақда чуқурроқ ўйлаб кўрайлик. Кўпинча чўнтакка «тушиш» пайида тиқилинч автобусларга ўзини урадиган ўсмирларга кўзимиз тушади. Улар ёнимизда турган кишининг киссасига қўл суқаётганини ёки аёлнинг сумкасини титкилаётганлигини кўриб туриб кўрмасликка оламиз. Нега? Қўрқамиз! Фақат ўзимизни ўйлаймиз. Ўғри боланинг бежо кўзларига тик қарашга, уни шартта ушлаб милицияга олиб бориб топширишга ботина олмаймиз. «Ишқилиб мени ҳам шилмасин-да», деб юрагимизни ҳовучлаб кетаверамиз. Бу билан биз ўша ўсмирларга ўғриликни давом эттириш учун кенг йўл очиб берган бўлмаймизми? Қўполроқ қилиб айтганда, бу бизнинг жиноятимиз эмасми? Ахир автобусда нари борса уч-тўрт нафар ўғри болаларнинг таъзирини бериб қўйишга кучи етадиганлар топилмайди, дейсизми? Топилади!

Масалага кенгроқ ёндошадиган бўлсак, қонунбузарлар кимлар ўзи? Маълумотларга қараганда, 80 фоиз қонунбузарлик ҳоллари 14—18 ёшли ўсмир томонидан содир этилар экан. Хўш, бу ўсмирлар кимлар? Улар биримизнинг укамиз, биримизнинг фарзандимиз, биримизнинг қўшнимиз. Шундай экан бу ерда ҳам ўзимизнинг лоқайдлигимиз, сусткашлигимиз сезилиб турибди.

Савол туғилади: аҳвол шундай бўлгач, ҳамма ишни милиция, ҳуқуқ-тартибот органлари зиммасига юклаб қўйиш, улардан фақат талаб қилавериш тўғри бўлармикан?

Учрашув-мулоқотдан мен бир ҳақиқатни англадим: агар халқ милицияга, ҳуқуқ-тартибот посбонларига ёрдам қўлини чўзмаса, қонунбузарликнинг олдини олиш, жиноятчиликка қарши курашда ўз ҳиссасини қўшмаса тартиб посбонлари ҳеч қачон халққа ёрдам беролмайди. Ёки нотўғрими?

Учрашув оддий савол-жавоблар билан бошланиб баҳс-мунозаралар билан тугади. Янглишмасам, учрашув қатнашчиларининг кўпчилиги юқоридаги ҳақиқатни англаб етди. Демак, вақт бекор кетмабди. Илмгоҳ шўро ҳуқуқи кафедрасининг доценти Раъно Раҳимбоева ва геология-қидирув куллиёти бошланғич фирқа ташкилотининг котиби, доцент Йўлдош Эргашевлар бундай учрашувни ташкил этиб тўғри қилибди.

Шуниси қувончлики, талабалар ва домлалар мана шундай учрашувлар ётоқхоналарда ҳам ўтказиб турилса, деган таклифни ўртага ташлашди. Ноҳия ҳуқуқ-тартибот ва маъмурий органлари раҳбарлари бу таклифни маъқуллашди.

Ҳ. АКБАРОВ.

НАРВОН ҚЎЙИБ ҲАМ ЕТОЛМАЙСИЗ

Луқма

ҲЕЧ Отчопарга борганмисиз? Боргансиз. Чунки бу ерда жондан бошқа ҳамма нарсани, ҳатто қуш сутини ҳам топиш мумкин. Қўлбола таомларни айтмайсизми? Қази-қартадан тортиб, хонимгача бор. Иштаҳани қитиқлайди. Лекин нархига чидайсиз. Аммо бу ҳолва. Сал нари юрсангиз, арининг инидек ғужғон бўлиб ётган машина бозорига келасиз. Бозорга кириш ҳам пул билан: киши бошига 20 тийин тўлайсиз, машина билан кирсангиз, эшикнинг тагидаги посбонлар нақд 2 сўмингизни қоқиб олишади.

Бир томонда эҳтиёт қисмлар растаси, иккинчи томонда эса минг хил маркадаги машиналар қаторлашиб турибди. Эҳтиёт қисмлар растасидан ҳатто Тольяттидаги «Жигули» заводида чиқмаган нарсаларни ҳам бу ердан топишингиз мумкин. Тошкент шаҳридаги барча машиналарга хизмат кўрсатиш станцияларига кириб, ўзингизни хоҳ тўрт томонга уринг, хоҳ, ялиниб-ёлворинг, хоҳ таниш-билиш қилинг, барибир ҳеч вақо тополмайсиз, ололмайсиз. Аммо пулингиз бўлса, «чангалда шўрва». Отчопардаги чайқов бозорида хоҳлаган нарсангизни ўзингиз ҳам чайқалган ҳолда 5—6 баробар қиммат нархига оласиз. Бу ерга кириб-чиқаётганларга назар солсангиз, бозорга гердайиб киришадию, бироқ бозордан мунғайиб чиқишади. Чунки бел бўшаб қолади-да! Ахир ўзингиз ўйланг, битта машина резина ғилдирагининг ўзи 300—350 сўм. Битта машина капотининг ўзи 700 сўмдан 1000 сўмгача. Ва ҳоказо. Бу бозорга келиб бир нарса олиш учун отнинг калласидек ҳамёнингиз бўлиши керак.

Энди бир машина бозорига ҳам кўз ташлайлик. Бу ерда чет эл машиналаридан тортиб, алмисоҳдан қолган автобусларгача бор. Фақат бозорда самолёт йўқ холос. Агар шу кетиш бўлса ҳадемай самолёт ёки вертолёт ҳам чиқиб қолса ажаб эмас. Агар машинангиз бўлса мўмайгина пул ишлаб олишингиз мумкин. Чунки нархи нарвон қўйиб ҳам етиб бўлмас даражада. Битта янги «Жигули» машинасини 60—70 минг сўм деб турибди. Баъзан 100 мингга ҳам чиқиб кетармиш... «Волга»га-ку, гап йўқ. Шунинг учун ҳам одамлар мўмай даромад ишлаш йўлини қидириб қолдилар. Кун бўйи ноҳия ижроқўмлари, ижтимоий таъминот бўлимлари эшигини тақиллатишади, ялинишади, ёлворишади, кўз ёши қилишади, дўқ уришади... Бир амаллаб машина олади-ю, ўзи минмай бозорда сотади. Ана сизга даромаду бўромад.

Ишқилиб, одамларга инсоф берсин. Инсоф сари барака, дейдилар. Зора, текширувчи акалар бу ерга ҳам бир қиё боқишса, бозордаги нарх-наво сал тушармиди..., Ахир бозор ҳам бедарвоза эмас-ку!

М. ХАЛИЛОВ.

СУРАТДА: машина чайқов бозорининг умумий кўриниши.

Х. Мирзакаримов сурати.

БИЛИМДОНЛАР ДИҚҚАТИГА!

Аввалги «Чорраҳа» туркум материалларидан бирида «Йўл ҳаракати қоидалари» билимдонлари диққатига 12-топшириқни ҳавола этган эдик. Мазкур топшириқ бўйича А. Орипов, З. Шоюнусова, А. Асроров, Х. Жўрақулова, Ғ. Мусамуҳадов, Р. Валиева, Н. Нурматова, Г. Исматова, Б. Эшматов, А. Юсупов, Эркин ва Севара Қозоқбоевлар, Х. Нурматов, С. Султонова, З. Мадалимова, К .Содиқов, А. Орипов, З. Аллаберганов, М. Иброҳимов, Ж. Абдужалилов, Матёқубовлар оиласи, А. Рустамов, Ш. Каримбоева, Х. Орипова, Р. Аъзамов, М. Қосимов, Р .Холиқов, Ш .Холиқова, Р. Жакбаров, Ғ. Луқмонов, Т .Аҳмедов, С. Иброҳимов, Г .Турсунова, Ғиждувон ноҳиясидаги А. Навоий номли 24-мактабнинг '7-«а» синф ўқувчилари тўғри жавоб йўллаганлар.

Жюри ҳайъати томонидан Р. Жўраев, З. Азимбоева, А. Давронов, З. Ҳайдарова, Б. Саримсоқов, Н. Ҳусанова, Ш. Маткаримовларнинг жавоблари нотўғри деб топилди.

Энди Сизнинг эътиборингизга 13-топшириқни ҳавола этамиз.

Мана шундай вазиятда ким кимга йўл бериши керак!

1. Велосипедчи.

2. Троллейбус ва автомобиль ҳайдовчиси .

Кўча тасодифларга тўла

БОЛА КЎРГАНИНИ ҚИЛАДИ

ЙЎЛ ўртасидан кесиб ўтаётган болани кўрганимизда гоҳида эътибор ҳам бермаймиз. Негаки, аксарият биз катталар кўп нарсага бефарқмиз. Боланинг яхмалакда учиб, транспорт серқатнов жойда юрганиними ёки машина ортига осилаётганиними кўрганимизда ҳар доим ҳам бирор нарса дейишга шошилмаймиз. Ваҳоланки, йўл ҳаракати воситалари орқали содир бўлаётган ҳодисаларнинг аксарияти болалар томонидан, қолаверса бизнинг эътиборсизлигимиздан вужудга келаяпти. Биргина ўтган йилдаги рақамлар киши юрагини ўртайди, ташвишга солади. Пойтахтимизда ўтган йили 752 та бахтсиз ҳодиса содир бўлган бўлса, унда 744 нафар бола жароҳатланди ва 48 бола шундай ҳодиса туфайли нобуд бўлди.

Энди ўтган йил мобайнида болалар иштироки билан содир бўлган йўл-транспорт ҳодисаларини таҳлил қилиб кўрсак, ярмидан кўпи, яъни 498 таси болаларнинг айби билан рўй берганини кўрамиз. Буларнинг аксарият қисми мактаб ўқувчиларидир. Кўриниб турибдики, гап бориб яна мактабга тақалади. Демак, мактаб ўқувчиларига «Йўл ҳаракати қоидалари» бўйича берилаётган таълим замон талаби даражасида эмас. «Қаловини топса қор ҳам ёнар» деганларидек, имконият даражасида ибратли ишларга қўл ураётган ноҳиялар ҳам бор. Жумладан, ўтган йили Фрунзе ҳамда А .Икромов ноҳияларида бир қатор олиб борилган намунали ишлар туфайли нохуш воқеалар олди анча олинди. Бу ноҳияларда болалар иштирокидаги йўл-транспорт ҳодисалари сони бир мунча камайди. Афсуски, қолган ноҳияларда бу кўрсаткич ўсгандан ўсиб бормоқда. Айниқса, бу Октябрь, Ленин ва Сергели ноҳияларида рекорд рақамларни ташкил қилади.

Шунингдек, битта мактабда бундай ҳодисаларнинг бир неча маротаба такрорланиб туриши ажабланарлидир. Ўтган йили 41-мактабнинг 3-синф ўқувчиси Сунпат Қаюмов Уйғур кўчасидан ўтиб бораётган машина кетига осилади ва йиқилиб қаттиқ тан жароҳати олади. Бундай ҳодисалар мазкур мактабда йил давомида саккиз маротаба содир бўлган. Афсуски, 9, 26, 40, 110, 200, 243 ва 282-ўрта мактабларда ҳам бундай воқеалар тез-тез учраб турибди. Баъзида кўчанинг белгиланмаган жойидан кесиб ўтиш, автомашина серқатнов жойларида велосипедда учиш ёки машина кетига осилиш болалар учун оддий ҳол бўлиб туюлса-да, оқибати хунук ҳодисаларга йўл очиб беряпти. Ҳар нима бўлганда ҳам болаларга йўлдан ўтиш қоидаларини хоҳ мактабда бўлсин, хоҳ оилада бўлсин ўргатиб бориш биз катталарнинг бурчимиздир. Яна катта ёшлиларнинг ўзи қоида бузаётганликлари бола нигоҳида қолишини ёдда тутиш лозим. Негаки, ўзимиз ҳаракат қоидасига риоя қилмай туриб, болалардан талаб қилишимиз ўринсиздир. Ахир, бола кўрганини қилади.

Б. РИСБОЕВ,
Тошкент шаҳар Давлат автомобиль текшируви бошқармаси ходими, милиция лейтенанти.

Муҳаррир ўринбосари
С. Б. ЁҚУБОВ.

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА— 19/II да **Гофман эртаклари (Тошкент Давлат консерваторияси опера студиясининг спектакли)**, 20/II да **Балет... Балет... Балет**

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 19/II да **Келинлар қўзғолони**, 20/II да **Олтин девор.**

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУСИҚАЛИ ТЕАТРИДА — 20/II да **Ака-ука совчилар.**

АБРОР ҲИДОЯТОВ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ ДРАМА ТЕАТРИДА — 19/II да **Отасининг қизи**, 20/II да **Лақма куёв.**

КИНО

20 ФЕВРАЛЬ

Навоий номидаги Санъат саройи — «МУҲАББАТ ЙЎЛИДАГИ ҚУРБОН» (11.00, 14.00, 17.00, 20.00).

Чайка — «ЎЗ ИШИНИНГ УСТАСИ» (11.00, 13.30, 16.00, 18.30, 20.45).

Восток — «КАМБАҒАЛЛАР ДЎСТИ» (11.00, 13.30, 16.00, 18.30, 20.40).

ВЛКЕИ 30 йиллиги — «ЁТ УЙ» (жуфт соатларда).

Тошсоветнинг 50 йиллиги — «ЎЗ ИШИНИНГ УСТАСИ» (11.00, 13.30, 16.00, 18.30, 21.00).

Лисунов — «ЛЎТТИБОЗ» (11.00, 14.00, 17.00, 20.00).

ТОМОШАБИНЛАР ДИҚҚАТИГА!

ЮЛДУЗ УСМОНОВАНИНГ 20 февраль соат 19.30 га белгиланган

КОНЦЕРТИ ЎЗ ВАҚТИДА ЎТКАЗИЛАДИ

Маълумотлар олиш учун телефон: 45-85-68.

Шаҳар телефон тармоқлари абонентлари

ДИҚҚАТИГА!

54-АТСда станция асбоб-ускуналарининг капитал тузатиш ишлари бошланди. Тузатиш ишлари 1991 йилнинг 1-ярмида олиб борилади. Тузатиш жараёнида 54-АТС абонентларининг телефонлари ишлаш сифати ва улар билан боғланиш сифати пасайиши мумкин.

Тегишли ҳақини Давлат банки орқали тўлашга кафолат берамиз.

Ўзбекистон ССР Маданият вазирлиги, Ўзбекистон ССР опера ва балет академик Катта театри жамоаси Ўзбекистон ССР халқ артисти, опера яккахони

Саттор ЯРАШЕВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон ССР Моддий-техника таъминоти давлат қўмитасининг «Узкомбитопторг» махсус кийим-бош, коммунал ва маданий-маиший моллари солиштирма ва улгуржи-савдо жумҳурият бирлашмаси жамоаси бирлашманинг етакчи иқтисодчиси М. М. Нурматовага отаси

Маҳмуд НУРМАТОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон Компартияси Чилонзор район комитети жамоаси район партия комитети ходими Н. И. Надольскаяга отаси

Иван Григорьевич КУЗЬМИНнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент шаҳар ижроқўмитасининг моддий-техника таъминоти бошқармаси бошқарма ходими, меҳнат ветерани

Мурот СОДИҚОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

М, Горький номли маданият ва истироҳат боғи жамоаси бош ҳисобчи Э, Кимга онаси

Анна ПЯнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Октябрь ноҳия озиқ-овқат савдо ташкилоти маъмурияти фирқа ва касаба уюшмаси савдо ходими

Саъдулла ХУДОЙБЕРДИЕВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

СОВҒАЛАР— ЭЪТИБОР БЕЛГИСИ

ТОШКЕНТ ШАҲАР ИЖРОҚЎМИНИНГ САВДО БОШ БОШҚАРМАСИ

анъанага кўра Совет Армияси ва Ҳарбий-денгиз флоти куни арафасида — 20 февралдан Карл Маркс кўчасида байрам олди шаҳар ёйма савдосини ташкил этади. Ёйма савдоси одатдагидек «Совға эмас — эътибор азиз» шиори остида ўтади.

Биз совғалар тақдим этиш илми ҳақида илгари ҳам бир неча маротаба ҳикоя қилганмиз. Сабаби тақдим этилган совғада тақдим этувчининг фаҳм-фаросати, диди, ҳазилга мойиллиги, беғаразлиги кўзгудагидек акс этади. Совға тақдим этган киши кимгадир қувонч бахш этаётганлигидан хурсанд бўлади.

Шунинг учун яхши кайфият билан, эзгу ният билан совға харид қилгани йўлга тушишни маслаҳат берамиз. Ана шунда ҳатто энг арзимаган, камтарин совға ҳам қувонч бағишлайди, дўстлик алоқаларини мустаҳкамлайди.

«1991-ЙИЛ СОВҒАЛАРИ» ЁЙМА САВДОСИДА СИЗНИ ҲАР КУНИ СОАТ 11 ДАН 17 ГАЧА КУТИШАДИ

Ёйма савдоси ишида «Тошкент», «Болалар дунёси» савдо фирмалари, «Ташкультторг», «Ташхозторг», «Таштекстильшвейторг» савдо ташкилотлари, ГУМ, ЦУМ, «Ташгалантерейторг», «Чилонзор» марказий универсал магазини, Фрунзе савдо маркази иштирок этадилар.

Шу ернинг ўзида чанқовбосди ичимликлар, шарбатлар, музқаймоқ билан савдо қилувчи дўконлар очиқ бўлади.

. Байрам олди савдоси шунингдек, барча йирик магазинларда ва савдо марказларида ташкил этилади.

ҲУРМАТЛИ ТОШКЕНТЛИКЛАР ВА ПОЙТАХТИМИЗ МЕҲМОНЛАРИ!

Тошкент шаҳар ижроқўмининг савдо Бош бошқармаси сизларни Совет Армияси ва Ҳарбий-денгиз флоти кунига совғалар харид қилгани таклиф этади.

Тошкент шаҳар ижроқўмининг савдо Бош бошқармаси «Союзреклама» Бутуниттифоқ ишлаб чиқариш бирлашмасининг Ўзбекистон реклама ишлаб чиқариш корхонаси.

ТОШКЕНТДА БИРИНЧИ МАРТА

ФАҚАТ

МАРКАЗИЙ «ЮБИЛЕЙ» СПОРТ САРОЙИДА

1991 ЙИЛ 1—3 МАРТ КУНЛАРИ

«СПОРТ ВА САНЪАТ» ТОМОШАЛАРИ

ҳозиржавоблик руҳидаги яккама-якка курашлар, нарсаларни синдириш, анъанавий хитой қуроли турлари билан бирга

У-ШУ, КАРАТЭ, ТАЭКВОН-ДО ва ҚЎЛ ЖАНГИ БЎЙИЧА

ХАЛҚАРО СОВЕТ-ХИТОЙ КЎРГАЗМАЛИ ЧИҚИШЛАРИ

Бутуниттифоқ РИГА-88, КИЕВ-89 фестиваллари, Москва Халқаро шарқий якка кураш фестивали-90 анжуманларининг лауреатлари, СССР чемпионати, Жаҳон Кубоги, СИЭТЛ-90 (АҚШ) эзгу ният ўйинларининг чемпионлари ва совриндорлари қатнашадилар.

«РОБЕСПЬЕР» РОК-ПОП ГУРУҲИ.

ЯККАХОНЛАР — МАРАТ РОБЕСПЬЕР ва МАША ЖУРАВЛЕВА.

Барча даврлар ва халқларнинг рақслари.

И. Исмоиловнинг бадиий раҳбарлиги остидаги ансамбль акробатик РОК-Н-РОЛЛ, Майкл Жексоннинг «Триллер» кинофильмидаги «даҳшатлар» рақсини, ламбада рақсларини ижро этади.

Конферансье — Москва эстрадасининг артисти, ҳажвчи Д. АЛЬБИТСКИЙ.

Марказий «Юбилей» спорт саройининг кассалари ҳар куни соат 10 дан 19.00 гача ишлайди.

Маълумотлар олиш учун телефонлар:
касса — 46-03-12, 46-70-31;
маъмурият ходими — 46-07-53, 46-68-77.

ТОШКЕНТ оқшоми

Муассислар: халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва Ўзбекистон Коммунистик партияси Тошкент шаҳар қўмитаси

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй.

ТЕЛЕФОНЛАР: қабулхона — 32-53-76; хатлар — 33-29-70; 32-53-79; жамоатчилик қабулхонаси — 32-55-83.

Шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек тилида чиқади,

84.397 нусхада чоп этилади. Индекс 64690.
Буюртма: 4873. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10.